

Edebiyat Defteri

Ömer Hüdayi -Yazıları-

Oluşturulma Tarihi:

14 Aralık 2024 Cumartesi

Yayınlayan:

Edebiyatdefteri.Com

Türkiye'nin Kültür ve Sanat Platformu

TAM ANLAMAYAN TAMAMLAYAMAZ (Yöneticilik Notları)

"Titremene lüzum yok! Ben kral değilim. Kureyş'ten kurutulmuş et yiyen bir kadının oğluyum." Hz. Muhammed insan var olduğu müddetçe kusursuzluğun eksikliği her zaman hissedilecektir. Bu eksikliğin farkında olarak; Eksiği tam anlayan ve eksikliği tamamlayan, bu arada eksikliğini de tamamlayan bir bilge, Yanlış düzelden, kusuru hoş gören, cezalandırmak ve eğitmek ikileminde eğitmeyi önceleyen bir öğretmen, Vakur ama kibirli olmayan, mütebessim ama yılışık olmayan, iyi niyetli ama aptal olmayan, mert bir rol model, Kurumsal aidiyet duygusu gelişmiş, vatanın kutsallığının bilincinde, kurum veya kuruluşun vakarını koruyarak, çalışanın sağlık ve güvenliğini de sağlayarak israftan ve şatafattan kaçınan vakur bir yönetici, Ast üst ile hak ve yükümlülük sahipleri üçgeninde kriz yönetebilen, süreç idare edebilen bir idareci, Kolunda mesai saati olmayan, ancak kamunun ve çalışanlarının da mesai haklarını koruyan adil bir idealist, Ekip ruhu oluşturabilen, istişareye önem veren, zor zamanlarda ortaya irade koyabilen bir lider, Lafza odaklanmak yerine amaca- başarıya odaklanan maharetli bir yönetici, Taassup sahibi olmayan, not tutmayan, ama disiplinsizliği de kabul etmeyen multidisipliner bir yönetici, Benlik değil bizlik duygusu gelişmiş, sen değil siz dili kullanan, hırslarına yenik düşmeyen, tamahkâr olmayan, haset, kıskançlık gibi duygulardan arınmış kanaat duygusu gelişmiş vicdan sahibi mütevazı bir yönetici, Dedikodu ile durum tespiti yapma arasındaki farkı iyi kavrayan, kişiye değil olaya odaklanan, sorun değil çözüm üreten bir önder, Sorumluluğu paylaşabilen, herkesten kendisi gibi olmasını değil kendi olmasını isteyen bir yönetici, Halden anlayan, fitrata göre görev verip sorumlulukların yerine getirilmesinde başarı sağlayabilen bir yönetici, İş ile aile kavramlarını birbirinden ayrı tutan, önceliklerini birbirine karıştırmayan, mevzuatın sağladığı imkânlar ölçüsünde, kopya olmak yerine kendi yönetim biçimini oluşturan, iyi olanı alıp kötü olanı tasfiye den özgün bir idealist, Başarıyı paylaşan, başarısızlığı sahiplenen, başarısızlığa neden olan eylemleri ortadan kaldırmaya odaklanan çalışkan bir işçi, Başarının ayrıntıda gizli olduğu, ancak başarısızlığında ayrıntılara takılıp kalmada gizli olduğunun bilincinde şuurlu bir yönetici, Köklerinden, özünden kopmayan manevi iklimi gelişmiş bir gelenekçi, Çağı okuyabilen, teknolojik gelişmelere, yeniliklere ayak uydurabilen sürekli kendini yenileyebilen bir yenilikçi, Tenkit etmek yerine takdir etmeyi önceleyen, teşekkür etmesini bilen nahif bir yönetici, Kusuru yapının kulağına fısıldayan, başarıyı tüm çalışanlarla paylaşan bir sırdaş, Kamunun veya işverenin sağlamış olduğu imkânlarını kullanırken emanetçi olduğunun bilinciyle, "Emanet üzerinde kimsenin tasarruf hakkı olmayan bir şey" olduğu farkındalığıyla davranan muteber bir yönetici, İlahi bir emirle gelen her haberin doğruluğunu araştıran, zandan sakınıp adaletli davranan, Nebevi bir metotla kolaylaştıran zorlaştırmayan, sevdiren nefret ettirmeyen ve "Hâkimin kendisinin aynı zamanda şahit olduğu" hesap gününün farkında olan ahlaklı bir yönetici, Nihayetinde hasbelkader devletin namına işgal ettiği koltuktan kalktığı anda üzerinde şahsiyeti, geride üretilmiş bir katma değer ve gönüllerde hoş bir sâda bırakan bir insan, ***

Bir yöneticinin özerkliğini ilan ettiği küçük konforlu dünyasında adaleti inciterek, çalışanlarını mutsuz ederek, hak ve yükümlülük sahiplerine yeni ve yasal zorunluluğu olmayan bir çeşit bürokratik yükümlülükler yükleyerek, kirtasiye ve sekreteryaya işlerini artırarak yaptığı yöneticilik lokal mutsuzluklar üretir. Ve bu sarmal; işi, aileyi ve nihayetinde bütün toplumu etkiler. Ortaya iş yerinde mutsuz çalışan, ailede mutsuz ebeveynler ve toplumda mutsuz bireyler ortaya çıkarır. Mutsuz bireylerden oluşan mutsuz bir toplum oluşur. O nedenle yöneticilikte iyi ve adil olmak bir tercih değil bir zorunluluktur.

İyi ve adil olmanız dileğiyle sıhhat ve afiyet dilerim.

Suç ve Önlenmesine Yönelik Notlar

Suç: Yanlış ya da zararlı olduğu için yasaklanan bazı fiiller olarak tanımlayabiliriz. Suç işlenmesi önemli bir sosyal problem oluşturduğu, can ve mal güvenliğini açısından insanlarda korku ve tedirginliğe neden olduğundan suç araştırmaları günümüzün en önemli çalışma konularının başında yer almaktadır.

Araştırma bulguları suç işleyenlerin önemli bir oranının düzgün bir aile yapısı olmayan, düşük eğitim düzeyli, ekonomik anlamda yetersiz, suç oranlarının yüksek olduğu çevrelerde yaşayanlar olduğunu göstermektedir. Bu çerçevede, suç olgusunun açıklanmasında kısaca Aile, Eğitim, Çevre, Ekonomi ve Kitle İletişim Araçları, Yaş ve Cinsiyet ile suç ilişkisi kapsamında suç işlenmesinin önlenmesi ve suç tekrarının önlenmesine kısaca değinmek istiyorum.

Aile ve suç ilişkisi: Araştırmacılar aileyi bireyin en yakın olduğu ve toplumsallaşma süreci içinde birey üzerinde en etkili olan toplumsal gurup olarak tanımlamışlardır. Çocuk, ilk ve en yakın çevresi olan aileden yoğun bir biçimde etkilenir. Bu nedenle çocuğun karakterinin şekillenmesi, toplumsal hayata uyum sağlaması, aile dışındaki sosyal çevrede kendini ifade edebilmesi, içinde bulunduğu topluma aidiyet duygusunun gelişmesi yönünden ailenin önemi büyüktür. Ailedeki ilişkiler, uyum, ailenin ekonomik durumu, kültür seviyesi çocuğun ileride nasıl bir kişiliğe sahip olacağına büyük etki yapar. İyilik ve kötülüğün ayırt edilmesi, iyi ya da kötü bir karakterin oluşması genel anlamda ilk olarak ailede şekillenir. Genel anlam da bireyin karakteri ata mirasına dönüşebilir. Suç işleyen bireylerde suç işlerken bunu bir miras olarak kanıksamış olabilir.

Öneriler

Aile ortamı çocukta fiziksel, psikolojik gereksinimlerin yanında, güvenlik ve sevgi gereksinimlerini karşılırsa çocuğun suça yönelmesini engellenebilir. Aile ortamını oluşturan bireyler, özellikle de anne ve baba hem evliliğin getireceği sorumlulukları karşılayabilecek kadar olgun, hem de çocuklar için birer rol model olabilecek yetkinlikte olması gerekmektedir. Aile kurumunun kültürel anlamda sağlam temellere oturtulması, ekonomik olarak muhtaçlık düzeyinin üstünde temel ihtiyaçların rahatça karşılanabilecek seviyeye getirilmesi, aile yapısının olumsuz dış etkenlere karşı korunması, işsiz aile bireylerinin istihdamının sağlanması suçun önlenmesinde etki sağlayacak ve güçlü aile yapıya büyük oranda temiz bir toplumu oluşturacaktır.

Eğitim ve Suç ilişkisi: İnsan merak duygusuna sahip olma hasebiyle yaşamı boyunca öğrenmeye aç bir varlıktır. Bu nedenle okul genel anlamda insan hayatının bir parçasını oluşturur. Özellikle çocukların aileden sonra en yakın çevresi okuldur. Çocuk aileden sonra zamanın çoğunu buradaki arkadaşlarıyla geçirir. Okul çocuğun hayatında ilk sosyal tecrübeleri edindiği yerdir. Buradaki gerek arkadaşları gerekse öğretmenleri ile ilişkilerinde kusurlu usul ve prensipler uygulandığında çocuğun karakterinin oluşmasında zararlı sonuçlar ortaya çıkabilir.

Birçok araştırmacı eğitimsizlik ve suçun yakından ilişkili olduğunu savunmuş, vandalizmle eğitimsizliği ilişkilendirmiş, eğitimin bireylerde belirli düzeyde bir bilinç oluşumunu gerçekleştirdiği için problemler alanlarda krizlerin çözümü için önemli etkisi olduğunu belirtmişlerdir.

Araştırmacılar suç davranışının büyük ölçüde belirli bir sorunun çözümüne yönelik olarak ortaya çıktığı gözlemlemişlerdir.

Örneğin hırsızlık yapan parasal sorununu, tecavüz eden cinsel istek sorununu, cinayet işleyen birey miras, alacak verecek meselesi, hakarete uğrama, kan davası gibi birçok sorununu çözmek için suç işlemektedir. Eğitim insanlarda sorun çözme becerisi geliştirir. Bu nedenle var olan sorunların insancıl, hukuksal ve rasyonel bir çözüm imkânının oluşturulmasında, öğrenim düzeyinin etkisi çok büyüktür. Öğrenim olgusu bireyde hukuksal eğilimi güçlendiren bir bilinç yaratımı rolünü görmektedir. Nitekim, Sanders; okur yazarlığın en önemli kazanımını "Bir insanın yaşamı ile diğerin yaşamı arasında bir bağın kurulmasını mümkün kılması" olarak belirtmektedir.

Bu nedenle araştırmacılar okul ve eğitim faktörlerini, bireyin toplumsal kurumlara olan uyum sürecini arttıran ve toplumsal meşruluk çizgisini gözetleyecek bir biçimde sosyalleşmesini olanaklı kılan önemli unsurlar olarak görmektedir.

Öneriler

Okullarda rehberlik birimlerine manevi rehberlik birimlerinin de eklenmesi, çocukların ahlaki gelişimin yanında bir sanat edinmesi için resim, müzik gibi sanatsal faaliyet atölyelerinin geliştirilmesi, sportif faaliyetlere önem verilmesi, bununla ilgili sosyal alanların oluşturulması, Meslek liselerindeki mesleki eğitimlerin önemini ön plana çıkarılarak eğitim kalitesinin artırılması, bu okullarının cazibeli hale getirilmesi, her öğrencinin fitratına uygun bir meslek edinmeye yönelik desteklenip yetiştirilmesi gerekmektedir.

Gençlik Merkezlerindeki faaliyetlerin okullarda eğitim ve öğretimin bir parçası haline getirilmesi okullarda yapılan çeşitli yarışmaların, turnuvaların artırılması, öğrencilere yönelik ekonomik imkânlar sağlanarak tarihi ve kültürel gezilerin düzenlenmesi ve sürekli bir hale getirilmesi suç önlemeye katkı sağlayacaktır.

Ekonomik Durum ve Suç ilişkisi: Yoksulluk suç üzerinde doğrudan ya da dolaylı yoldan etki eder. Karnı aç olan bir kişinin çalma eğilimi oldukça yüksektir. Yoksulluk ve zaruret insanların kötü mesken şartlarını ve bu tür ikamet bölgelerine sığınmış olan suçlularla daimi temas etmelerine sebep olur. Ayrıca çocuklar suçluların yaptıkları kötü

hareketleri taklit etme imkânını bulmalarına neden olabilir. Nitekim toplumda suçlu birey güçlü görünüp rol model olma eğimindedir. Bu durum çocuklarda özenti haline gelebilir. Ekonomik durumu iyi suçla meyilli bireyin, ekonomik durumu kötü olan bireyleri etkileyerek onları suç işleme yönlendirebilir.

Araştırmalarda en yüksek suç oranlarının ekonomik dezavantajların ve sosyal stresin en çok toplandığı yoksul ve kötü durumdaki bölgelerde görülmesi suç yoksulluğun bir fonksiyonu olarak tanımlamasına neden olmuştur. Sosyoekonomik koşulların suçu etkileyen faktörlerden biri olduğunu belirten araştırmacılar ekonomik haklara yeterince sahip olmayan çevrelerin suç oranlarını arttırdığını iddia etmişlerdir.

Öneriler

Devlet eli ile kaynaklarının adil paylaşımı, zengin fakir arasındaki uçurumun azaltılması, kalkınmada geri kalmış bölgelerde yeni istihdam alanlarının açılması, her bireyin kendini değerli hissetmesinin sağlanması, alın teri bedelinin zamanında ve değerinde ödenmesi suçun önlenmesine katkı sağlayacaktır.

Çevre ve Suç İlişkisi: Araştırmacılar şiddet suçuna en fazla rastlanan yerlerin alkol çıkış noktaları olduğunu belirtmişler, farklı insanların bir araya geldiği barların yoğun olarak bulunduğu, alkolün fazla tüketildiği savunmasız alanlarda, farklı şiddet olaylarının daha fazla görüldüğünü tespit etmişlerdir. Dikkat edilmesi gereken diğer bir konu ise yasal olmayan alkol çıkış noktalarından kaynaklanan şiddet suçu olduğunu belirtmişlerdir.

Öneriler

Temiz bir çevre temiz bir toplumu oluşturur. Çevredeki suça iten nedenlerin ortadan kalkması suça götüren güzel görünen nesnelere zararlı yanlarının anlatılması, bu hususta kamu spotlarının arttırılması, Kurum ve kuruluş seminerlerinin arttırılması ve toplumun tümüne yansıtılarak farkındalığın oluşturulması, suçluların toplanabileceği mezkûr mahallerin güvenli hale getirilmesi, güvenli sosyal alanların oluşturulması ve sayılarının arttırılması suç unsurunu azaltacaktır.

Kitle İletişimi ve Suç İlişkisi: Çağımızda her hangi bir bilginin insanlara en çok ve en çabuk ulaştırıldığı araçlar kitle iletişim araçlarıdır. Dünyanın her hangi bir yerinde olan bir olay bu araçlar sayesinde kısa bir sürede dünyanın tamamında duyulup bilinmektedir. Gazete, dergi, internet ve TV gibi basın yayın organlarının suça teşvik edici yayınlar yapmaları ve bu tür yayınların suça yatkın insanlar tarafından izlenmesi suça teşvik bakımından araştırmacılar tarafından zararlı görülmektedir. Örneğin yapılan bir araştırmada daha önce yayında olan bir polisiye dizinin yayın günü kavgaya karışan kişilerde artış olduğu ve bu günlerde karakollarda hareketlilik olduğu tespit edilmiştir.

Öneriler Yapılan kamu stoplarının artırılması, ilan- duyuru tahtalarında temiz ve mutlu bir toplumun reklamlarının yapılması, şiddet içeren yayınların azaltılması, çocukların TV izleyebileceği saatlerde onları olumsuz etkileyecek programların yayımlanmaması gerekmektedir. Okullarda Medya Okur Yazarlığı dersleriyle çocukların kitle iletişim araçlarının zararlarına yönelik bilinçli hale getirilmesi sağlanmalıdır. Sosyal medya kullanımlarının aileler tarafından kontrol edilmesi ayrıca sosyal medyada suça iten sebeplerin tespit edilip bu içeriklerin yetkili merciler tarafından bertaraf edilmesi suçun önlenmesinde katkı sağlayabilir.

Yaş ve Suç İlişkisi: Genellikle aktif olan, hareket ve şiddet gerektiren suçlar gençler tarafından işlenir. Buna karşılık hile ile bir arada işlenen suçlar yaş bakımından olgunluğu gerektirir. Yapılan araştırmalara göre suçluluğun küçük yaşlardan itibaren yavaş yavaş artarak orta yaşlarda yoğunlaşıp yaş ilerledikçe azaldığını ve ileri yaşlarda hemen ortadan kalktığını göstermektedir.

Öneriler: Gençlerin vakitlerini geçirebilecekleri güvenli sosyal alanların artırılması, sorun çözme yeteneklerinin geliştirilerek sorunların çözümünde legal yöntemlerin kullanılması bilincinin oluşturulması, yaptığı her yanlışın kendi geleceği konusunda ortaya çıkaracağı olumsuzluklar hakkında bilgilendirilmesi, daha çok sosyal, sportif ve sanatsal faaliyetlerle vakit geçirmesinin sağlanması suça sürüklenmeleri azaltacaktır.

Cinsiyet ve Suç İlişkisi: İstatistikler erkeklerin kadınlardan daha çok suça eğilimli olduklarını göstermiştir. Kadının yaratılış nahifliği, suça meylinin azlığı, bedensel gücünün azlığı, cesaret azlığı gibi sebepler suç eğilimini azaltmaktadır.

Sonuç Olarak; Yapılan araştırmalar bir şeyi ortaya koymaktadır. Suç işlenmesinde iki unsur ön plana çıkmaktadır Birincisi darp, yaralama, adam öldürme gibi vicdansızlıktan kaynaklanırken ikinci olarak da hırsızlık gasp yağma gibi kanaatsizlikten kaynaklanan suçlar oluşturmaktadır. Her ikisinin eksikliğinden kaynaklanan suçları da uyuşturucu ticareti, kadın ticareti, organ mafyasının işlemiş olduğu suçları ve tecavüz suçu sayılabilir. Suç; İnsanlık tarihinin başlangıcıyla Habil'in Kabil'i öldürmesiyle başlayan bir olgudur. Belki onu bitiremeyebiliriz. Ama minimize edebiliriz. Ceza İnfaz Kurumları ve Denetimli Serbestlik Müdürlükleri ile suçlunun cezasının infaz edilmesiyle birlikte suç tekrarını önlemek için çok ciddi faaliyetler yürütülmekte olsa da enerji kaynaklarının suçu işlemeyen harcanması öncelikli olması gerekmektedir. Onun içinde aile, eğitim, çevre gibi unsurların önemsenmesi yanı sıra her bireyin dünyasına vicdan tohumunu ekmek gerekir.

Kişi yaptığı eylemin yanlışlığını değerlendirirken hukuki boyutuyla birlikte vicdani boyutu düşünüp doğruluğuna inandığı kararları verir. Esasen işin hukuksal yaptırım boyutuyla birlikte vicdani boyutu ahlaki aşınımına uğramadığı takdirde her zaman kalıcı ve iyi sonuçlar doğurmaktadır. Bunu kalıcı hale getirmenin yolu ise hukuki sistemin yanında din, ahlak, eğitim gibi destekleyici unsurlarla sorgulayan, empati yapan ve yaptığı davranışın kendi bünyesinde bırakacağı manevi yükü de düşünen vicdanlı bireyler yetiştirmektir.

Vicdan, kişinin kendi niyeti ve davranışları hakkında ahlaki değerlerini temel alarak yapabileceklerine ve yapamayacaklarına dair çizdiği sınır ve ölçütlerdir. Vicdani kararların herhangi bir somut yaptırımı olmamasına rağmen bireyin dünyasında bir rahatlama ve rahatsızlık oluşturulmasına neden olur.

Sonuç olarak; suç olgusu aynı zamanda vicdan ve kanaat kavramlarıyla ilişkilidir. Kişi vicdaniyle kanaat getirdiği

davranışlarla hayatını ve davranışlarını şekillendirir. Mutluğumuzun kalitesi ve acımızın boyutu şekillenir. Ardımızda bıraktıklarımız, adımız ve nesillerimiz şekillenir. Bunun sonucunda da bireyler ve toplum şekillenir. Huzur kavramı şekillenir, refah kavramı şekillenir, adalet kavramı şekillenir. İnanığımız değerler ve dünya şekillenir. Çünkü eğer varsa en iyi ödülü de en kötü cezayı da vicdan verir.

Vicdanlı ve ahlaklı bireylerden oluşan sağlıklı ve temiz bir toplum yetiştirmek istiyorsak çocuklarımıza öğretilmesi için; mutlu bir yaşamı öğreten hayat bilgisi dersi, onu nasıl finanse edeceğimizi öğreten matematik dersi, kendimizi ifade edebilmemizi sağlayan bir edebiyat dersi yanında okullarımızda ders programlarına "vicdan ve kanat" adında bir ders daha ekleyebiliriz. Saygılarımla...

Yararlanılan Kaynaklar:

1. Demirbaş Kriminoloji, Ankara, 2001
2. Ergun ve Yirmibeoğlu. Suç ve Suçluluk Dağılımı 2005
3. Önder: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 1991
4. Ayhan ve Çubukçu : Suç ve Kent İlişisine Ampirik Bakış Literatür Taraması 2000
5. O Kızmaz F.Ü.Sosyal Bilimler Dergisi 2004

Mazgalın ÖTEKİ Yüzü (Denemeler)

Kır saçlı, soluk yüzlü sorumlu baş memur, kurumun nöbetçi müdürüyle maltaya girer girmez, geceyi maltanın boğuk ve serin havasında geçirmiş, gözlerinden uyku akan memurlardan biri bağıırırdı; Haydiii, sayıım!

Malta; kenar bloklarında bulunan kahverengi demir ızgaralı kapılardan ara koridorlardaki koğuş kapılarına açılan uzun ince bir koridordu.

İnfaz koruma memurları bu koridorun ortasına konulan masanın etrafında toplanır; mahkûmların koğuşlarından çalan kapı zillerine bakar, telefon görüşmelerini yaptırır, revire çıkanların, mahkemeye ve hastaneye gidenlerin işlemlerini yapar, günlük sirkülasyonu buradan sağlar ve aynı zamanda boş vakitlerinde burayı dinlenme yeri olarak kullanırlardı.

Gece nöbetleri, gündüzün o yoğun koşturmacasının aksine sakin geçer, olası bir olaya karşı sürekli zinde olup uyanık kalma mücadelesine dönüşürdü. Bazen yirmi dört saate çıkan nöbetler bu mücadeleyi iki katına çıkarmak demektir. Kış aylarında havalandırma bahçe kapılarının arasından sızan hava sanki soğuk bir klima görevi görürdü. Nöbeti vukuatsız teslim etmek, yeniden özgürlüğü teneffüs etmek çoğu zaman mutluluk kaynağı olurdu.

Sayımlarda nöbeti alacak ve nöbeti devredecek vardiya görevlileri koğuşlara topluca girer, hükümlülerin sayımını yapar; revir, müdür görüşü, terzi ve berber gibi çeşitli konular hakkında yazılan dilekçeler sabah sayımlarında alınır, yazılmış olan mektuplar toplanır, varsa bir sıkıntısı olan kısaca dinlenilir diğer koğuşlara geçilirdi. Bu sayımlar her günü bir önceki günün kopyasıymış gibi devam eder giderdi.

Hükümlüler genel olarak günlük rutin işlemlerin arasında cezasını bitirmeye çalışsa da arada çıkan birkaç uyumsuz hükümlü, bulunduğu koğuşun huzurunu kaçıır, cezaevinin düzenini de bozardı. Sürekli aynı kişiler müdür görüşünde, revirde, hastanedeydi. Onların kapı zilleri hiçbir zaman susmaz, her zaman mutlaka bir istekleri ya da bir sorunları olurdu. Hatta bazen gecenin bir yarısı zile basıp gelen memura, "Saat kaç? Yarın öğle yemeğinde ne var? Akşam yemeğinde yoğurt çıkacak mı?" diye soranlar bile vardı. Bu tür davranış bozuklukları bulunanlar hem koğuş arkadaşlarının huzurunu kaçıır hem de personelin motivasyonunu düşürüp diğer arkadaşlarının iş ve işlemlerinin gecikmesine de neden olurdu. Bu cenderede sürekli pozitif bir insan olarak kalmak ise imkânsızdı.

Bir gün sayımların birinde bu tarz hükümlülerden biri sorumlu baş memura yaklaşarak:

- Başefendi benim bir sorunum var, dedi.

Sorumlu baş memur, sürekli sorun çıkaran ve bir önceki gün başka bir koğuştan bu koğuşa verilen hükümlü olduğunu görünce sinirli bir şekilde;

- Yine ne sıkıntın var?

- Koğuştan çıkmak istiyorum.

- Daha yeni bu koğuşa verdik.

- Olsun ben yine de çıkmak istiyorum.

- Biz her isteyene yeni koğuş nereden bulalım?

- Başefendi ben bu koğuşta yatamam.

Baş memur:

- Sen Diyarbakırlıydın değil mi, diyerek yüzünü ovmaya başladı.

Hükümlü

- Başefendi bir saniye bir şey diyebilir miyim, dedi.

Başmemur:

- Benim bildiğim Diyarbakırlılar delikanlı olur, sözünün eri olur, daha dün söz vermiştin sıkıntı çıkarmayacağına.

- Baş efendi bir şey diyebilir miyim?

-Sen ne biçim Diyarbakırlısın!

Nöbetçi Müdür:

- Başefendi bir değerlendirelim, dedi

Başmemur:

- Siz bilirsiniz müdürüm de bu kaçınıcı oldu, daha dün buraya verdik.

Hükümlü:

- Baş efendi bir şey diyebilir miyim?

Başmemur bir şeyler anlatmaya kendince nasihat etmeye uğraştıkça, hükümlü "Başefendi bir şey söyleyebilir miyim, bir şey diyebilir miyim?" diye tekrarlıyordu.

- Seni hemşerilerinin içine verdik ki rahat durasın. Nerdeeee...

- Herkese bir koğuş nereden bulalım, insan hemşerilerinin içinde de yatamazsa bu ceza nasıl bitecek!

- Başefendi bir şey söyleyebilir miyim?

-Burada beş yüz tane adam var, seninle mi uğraşacağız?

- Başefendi bir saniye bir şey diyebilir miyim?

- Burası babanın çiftliği mi? Diyarbakırlıların yüz karası!

- Başefendi bir şey söyleyebilir miyim?

Siniri biraz yatışan baş memur yanındaki görevlilerin de telkiniyle,

- Hadi söyle ne diyeceksen, dedi.

Hükümlü:

- Başefendi ben Antepliyim...

Her günü farklı bir hikâyeye dönüşen, açık görüşte babasına sarılmış bir çocuğa bakıldığında drama sahnesi, toplumu suçludan, suçluyu da toplumdan koruduğu için bir infaz evi, atölyeleriyle bir sanat galerisi, derslikleriyle bir öğretim yuvasına benzeyen bu kapalı kutunun içinde, mazgalın öteki yüzünde insanların ne zaman hangi ayrıntıya takılacağını kestiremesek de bir çınar ağacı gibi nice fırtınalar görerek nice zemheriler yaşayarak geçirmiş bir çilegâhın asil görevlileri olarak onların dünyasını anlamaya, bir nebze de olsa yüreklerine dokunmaya çalışıyoruz.

Sürekli ötekileştirilen, görmezden gelinen, bir aksiyon adamı değil bir ajitasyon metası gibi görülen, basın yayın yoluyla dezenformasyona tabi tutulan, hakaret edilen, tehdit edilen, kader ortaklığını dertleriyle yapan cezaevi çalışanlarının dünyasına trajikomik nitelikteki bu anıyla dokunmak belki biraz tebessüm ettirir.

Eskiyen düdensedense yenilenen güne umutla bakmanız dileğiyle, tebessümünüz eksik olmasın.

Selametle kalınız.

(Mazgalın Öteki Yüzü- Denemeler.)

Günün yazısı olarak değerlendiren yayınlayan seçki ekibine çok teşekkür ederim.

Oyuncaklar da Ölü (Ölü Kahramanların Hikâyesi)

Mutsuz insanların yüzünde matem çizgileri vardır. Bakışlarında sürekli büyüyen bir boşluk. Geçmişin acı izlerini sırtlanır, onlara kan kurusu bir inatla tutunur, her şeyi satır satır hatırlamaktan sanki haz duyarlar. Kötü yaşamışlıklar, kötü sözler. Hatıra defterinin içine hep hayallerinde olmayan kötü anılar sinmiştir. Bu anılar onları ayakta tutar, üstü tozlanmaya yüz tuttuğu her vakit temizlenmesi gereken bir eşya gibi yeniden cilalarlar. Yaşamayı bilmeyen bu insanlar teknik olarak ölü de değildirler. İşte size tamda böyle kahramanları hikâye başlamadan ölmüş, ölü kahramanların hikâyesini anlatacağım.

On yedi sayısı kutsal bir sayı değildi ya da o yıllarda daha kutsanmamıştı. Ama O, on yedi kez yıkadığı turkuaz bez ile aynasını silmeye başladı. Bezi birkaç kere aynaya vurduktan sonra on yedi kez yıkayıp sıktı. Sonra tekrar tekrar aynayı sildi. Ayna, komindin, ya da gelinlik zamanlarından kalma aynasının bir kısmı rutubetten paslanmış sarı vitrin hiç fark etmezdi. Sanki bezi eşyanın değil, bir türlü yosun tutmasına izin vermediği kör talihinin yüzüne vuruyordu.

Çamaşır makinesinden çıkardığı elbiseleri on yedi kez çırpar öyle asar, elbisenin aynı yerine on yedi kez ütüyü sürer sonra diğer tarafa geçer, bulaşıkları on yedi kez suda ovalar sonra bulaşık makinesine atardı.

Her gün saatlerce evi temizler, her yeri bir iş yeri vitrini gibi dizer, ancak çocuklar eve geldiğinde ya da bir misafir geldiğinde bütün gizem bozulur, sonra hiçbir şey kaldığı yerden devam etmez her şey en baştan başlardı. Hiç bir randevusuna zamanında yetişemez, hep çalışıp dinir hiç dinlenmez ama hiç bir zaman işi de bitmezdi.

Temizlik hastalığı zamanla temiz bir hastalığa mı dönüşmüştü. Yoksa bir çeşit ruhsal bir hastalığa mı kimse bilmedi. Çünkü kimse kimsenin içindeki fırtınaların dindiği güvenli limanı değildi. Her günü bir önceki günün kopyasıymış gibi bir hayat tükenip gidiyor, ömür hanesinden düşen her gün yaşanmamış bir gün olarak kendini kurtarıyordu.

Gözleri matem ambarlarına benzeyen bu kadının ömründen birde elleri soğuk bir adam geçiyordu. İşten geldiği her gün elbiselerini bir önceki gün çıkardığı elbiselerin üstüne köşedeki askılığa sıkıştırmaya çalışan bir adam. Sonra kendini bir kanepenin üzerine atıp, sağır ve dilsiz taklidi yapan bir adam. Kavganın en şiddetli yerinde başparmağıyla işaret parmağını açıp avucunu dışa doğru döndürüp dudaklarını bükerek sanki her şeyi özetlemenin gururuyla yaptığı o garip işaretten sonra, sen bana kimin bedduasının diye mırıldanıp kapıyı çekip giden bir adam. Duyarsızlıkta ve dağınıklıkta sanki ihtisas yapmış, kabuğu açılmamış küfürsüz ama kurşun gibi sözlere sahip bu baş belasının düzenli olarak yaptığı tek şey her sabah çoraplarını aramaktı.

Geleneklerine sınıksız sarılı bir türlü şehirlileşemeyen bu bedevi, kadın için ağır bir ıstırap, garip bir imtihan, acı bir hakikatti. Oysa çocuklar için çikolata kokulu bir oyuncak gibiydi. Sürekli sırtına bindikleri, omuzuna çıktıkları, karnında zıpladıkları, kedi gibi süttündükleri bir oyuncak. Eğlenceli bir oyun parkı. Hiçbir zaman yorgun olmaya hakkı olmayan, her zaman cebinde çikolata parası olmak zorunda olan bir oyuncak. Kadın bu duruma sürekli hayıflanır, iyice oyuncuğa döndün çocukların elinde diye söylenip dururdu. Oysa oyuncaklarında bir ruhu vardı. Adam; Oyuncaklar da ölü hanım, oyuncaklar da ölü derdi. Elbette oyuncaklarda ölüdü. Bir çocuk elini bıraktığında. Bir çocuk elinden bıraktığında. Bir çocuk melek olduğunda...

Kadın sürekli söylenir, adam kızar ve her kızdığında o garip işaretini yaparak çekip giderdi. Bu gitmeler onun dert taşı, sabir taşı, sırdaşı gibi bir şeydi. Onu bu cehennemden uzaklaştıran, içindeki fırtınaları dindiren bazen içine şiirler sığdırdığı bir dert ortağı bir vuslat yuvasıydı. Bazen gölgesine sığındığı bir ağaç, bazen maviliğine baş koyduğu bir deniz, bazen yalnızlığını içinde gizlediği bir gece, bazen şırıl şırıl akan suyuna dertlerini fırlattığı bir dere, Onu düşüğü bu girdaptan kurtarıyordu. Adam için vuslat olan bu gitmeler, kadın için girdaptı. Çünkü yıllardır eve geldiği her akşam eşini çeşit çeşit deterjan kokusuyla karşılaşmış olsa da, evini, elbisesini temiz tutmuş, çocukları büyümüştü.

Adama ıstırap olan bu “temiz hastalık” kadında değişmez bir yazgıya dönüşmüştü. Adam işten yorgun argın döndüğünde evde yemek kokusu, tebessümle bir karşılama, kurulmuş bir sofraya yerine hep elinde ıslak bir temizlik beziyle bir yerleri silen bir kadınla karşılaşılıyordu. Oysa kadın gıdayı tatlı bir aş, evi sıcak bir yuva yapan kişiydi.

Kadın, bir türlü bitmek bilmeyen kirli elbiseler, günde birkaç defa kurulup kaldırılan sofralar, bitmeyen bulaşıklar, sonu gelmeyen ütüler arasında kaybolup gitmişti. Çocukları için bir çeşit oyun parkına dönüşmüş kendine karşı ise soğuk bu adama yıllardır katlanmanın verdiği ıstırapla upuzun bir kış gibi bir hayat geçip gidiyordu. Ne O kimseyi anlıyordu. Ne de onu bir kimse.

Adam da kadın da aynı evin içinde, çift kişilik yalnızlık konforunda ayrı ayrı aynı yalnızlığı yaşıyorlardı. Yağmurlardan sonra açan çiçekler, kışın ardından gelen bahar, karanlıktan sonra aydınlığa dönüşen dünya onlar için anlamsızdı. Onlar birbirlerinin ömür törpüsü, sanki üzerinden geçmek zorunda oldukları birbirlerinin sırat köprüleriydiler. Ne baharın umudu, ne güzün hüznü fark etmezdi. Gece ihtişamıyla birçok şeyi örtse de yalnızlığı örtemezdi. Çünkü yalnızlık acı bir şeydi. Oysa karanlığın acıyı dindirme özelliği yoktu.

Onlar farkında olmasa da kıymış oldukları nikâh akdinden sonra tam on yedi yıl geçmişti. Adam geç saatlere rağmen

henüz eve dönmemişti. Kadın kendi kendine söylenip durdu. Yine kim bilir nerede sürtüyor bu ömür törpüsü. Bir haber bile vermez zaten diye mırıldandı. Biraz sonra şehrin gürültüsünü yararak geçen acı bir siren sesi duyuldu. Ve bir kara haber düştü bacadan soğuk yuvaya. Soğuk yıldızların altında matem ambarlarından gözyaşı serinliğinde birkaç mercan süzüldü. Oysa yıllar önce ölmüş bir adamın sadece cenazesini kaldıracaktı.

Herkes içinden sağ çıktığı günün gazisi yaşadıklarınınınsa şahididir. Ve kadın gazisi olduğu bir günde bir şeye daha şahitlik ediyordu. Titreyen dudaklardan birkaç kelime kurtuldu. Oyuncaklarda ölür. Oyuncağa dönüşen adamlarda.

Şu koca dünyaya sığmayan insanın gönlüne bu kadar telaşe nasıl sığar bilinmez amma; bazen insan insanı yaşarken öldüren bir ölüm meleği gibidir. O yüzden insan insanın en büyük meçhulü, en derin girdabı, en ağır imtihanıdır. Kazananlar cennete gider. Kaybedenlerse zaten cehennemdedir.

İslam İnsan ve Bilim

İslam ve İnsan

Müslümanların bilimde, fende, teknolojide, insan haklarında birkaç asırdır batıdan geri kalmışlığı beraberinde İslam ve bilim tartışmalarını ortaya atılmasına neden olmuş, bazı art niyetli kişiler tarafından Müslümanlar gerici, yobaz olarak lanse edilerek bunun sebebinin İslam olduğu söylenme cüreti gösterilmiştir. Batılı düşünürlerin ve bilim adamlarının haklarını da kendilerine teslim etmek gerekir. Ancak küresel siyasetin günahlarının en büyük vebali batılı iş adamları ve siyasetçilerin boynundadır.

Müslümanların insanlığa yaptıkları hizmetleri anlatan ciltlerce kitap vardır. Ancak bu yapılanlar dönem dönem büyük sansürlere uğramış ya da batılılar tarafından çalınarak kendi isimleriyle kendileri tarafından üretilmiş gibi sunulmuştur. Bizim birçok kitaplarımızda taraf tutan batılı kaynaklardan tercüme edildiğinden birçok bilimsel çalışmanın asıl üretenleri yok sayılmıştır. Biz sadece birkaç kaynaktan örnek vererek kısa kısa Müslümanların insanlığa ve bilime sundukları birkaç konuyu dile getirmeye çalışalım.

İslam'ın asıl kaynağı Kuran'ı Kerim'de Allah (c.c) "Biz insanı en güzel biçimde yarattık." Buyurmaktadır. Oysa batılı birçok düşünür insanı sorgulayan, düşünen, öğrenen, eleştiren, tartışan, toplumsal vs. bir hayvana benzetmiştir. İnsan bir türlü onların gözüyle insan olamamıştır.

Dünya tarihinde insan hakları ile alâkalı ilk metin olarak bize hep 1215 yılında yayımlanan Magna Carta Libertatum anlatılır. Oysa ilk insan hakları bildirgesi tartışmasız Veda Hutbesi'dir. Peygamber Efendimiz (s.a.v) vefatından kısa bir süre önce, Hicri 9 - Milâdî 632 yılında, Mekke'de yüz bin kadar insana Veda Hutbesi olarak bilinen tarihî bir konuşma yapmıştır. Peygamber Efendimiz Hz Muhammed ilmi, ahlakı, ekonomiyi ve hukukun temel kuralı olan adaleti düzenlemiştir. Bu hutbede faizcilikten ırkçılığa, kadın haklarından kan davalarına kadar birçok konudan bahsedilmekte bazı emirler ve yasaklar bildirilmektedir. Oysa Avrupa'da ilân edilen ilk insan hakları metni 1215 tarihli Magna Carta'dır. Veda Hutbesi ile Magna Carta arasında 583 yıl bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi ise, 1948 tarihidir ve Veda Hutbesinden tam 1316 yıl sonra kabul edilmiştir. Konunun daha iyi anlaşılması için Veda hutbesinden birkaç alıntı aktaralım.

"Ey insanlar!

"Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur." Oysa Avrupa da 20. Yüzyılda bile insan hayvanat bahçelerine rastlamak mümkündür. Siyahi vatandaşlar hala ikinci sınıf vatandaş muamelesi görmektedir.

"Azası kesik siyahî bir köle başınıza amir olarak tayin edilse, sizi Allah'ın kitabı ile idare ederse, onu dinleyiniz ve itaat ediniz."

"Suçlu kendi suçundan başkası ile suçlanamaz." Bu veciz söz modern hukukun da yapı taşlarını oluşturur. Oysa Eski Yunan ve Romalılarda suçlu kişinin çocukları da cezalandırılırdı.

"Dikkat ediniz! Su dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız: Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız. Allah'ın haram ve dokunulmaz kıldığı canı, haksız yere öldürmeyeceksiniz. Zina etmeyeceksiniz. Hırsızlık yapmayacaksınız."

Peygamber Efendimizin kaldırdığı ilk faiz amcası Abbas bin Abdulmuttalib'in faizidir.

Kaldırdığı ilk kan davası Abdulmuttalip'in torunu İyas bin Rabia'nın kan davasıdır.

Cahiliye döneminde diri diri toprağa gömülen kız çocuklarının yerini 'Cennet annelerin ayakları altındadır' düsturuyula ümmetin anneleri almıştır.

Habeşli siyahi bir köleyi Kâbe'nin üzerine çıkararak ezan okutan Allah Resulü, asıl üstünlüğün takvada olduğunu bildirerek insanların içindeki zenginlik, renk ve soy putunu yıkmıştır.

Mekke'nin fethinden sonra Kâbe'nin anahtarını daha önce Kâbe'ye hizmet eden henüz Müslüman olmamış gayri Müslim Osman Bin Talha'ya vererek emaneti ehline vermenin gerekliliğinin en büyük örneklerinden birini göstermiştir.

İslam'ın ikinci halifesi olan Hz Ömer sütten kesilen yavrular, hastalar ve yaşlılar için beytülmalden maaş bağlatmıştır. Dilencilik yapan gayrimüslim birine neden bu halde olduğunu sormuş, oda hastalık yaşlılık ve ödediği cizyeden dolayı olduğunu söyleyince, gençliğinde kendisinden yararlandığımız kişiyi bu halde bırakamayız deyip maaş bağlatmıştır. Yine Hz Ömer, Cami inşaatı nedeniyle bir bölgenin Valisi tarafından evi yıkılan bir Yahudi'nin durumunu öğrenince tekrar yeniden yaptırma emri vermiş, mağduriyetini gidererek Valisini insan hakları konusunda sert bir şekilde ikaz etmiştir.

Bu gün bize insanlık dersi, medeniyet dersi vermeye çalışan Batılılar, Ortaçağda özürülü insanların içine şeytan kaçmış diye garip tedavi yöntemleri uygularken bizim şifahanelerimiz, Versay sarayının koridorlarına pislerken bizim hamamlarımız vardı. Osmanlı döneminde İstanbul'da eskiden küllahlar dolanır ortalıkta bir pislik, tükürük gördüklerinde onun üstüne kül dökerlerdi. Müslümanların temizlik ve toplumsal ahlaka ve görgü kurallarına verdiği önem batılı birçok yazar tarafından çeşitli kitaplarda anlatılmıştır. Bu gün yatak odalarımızın başköşesini işgal eden tuvalet masası denen ürünün aslında nereden geldiği batılıları daha iyi tanımamız açısından araştırılmaya değer bir konu olsa gerek.

İslam ve Bilim

Müslümanlar sadece temizlikte, insan haklarında veya sosyal adalette çığır açmamışlar, aynı zamanda bilimde de çığır açmışlardır. Bilimde çığır açmak Asrı Saadette 7. asırdan itibaren Müslüman bilim adamlarına nasip olmuştur. Tümünü yazmak, anlatmak ciltlerce kitap alır. Çünkü bu gün ki bilimin geldiği noktanın % 60'ından daha fazlasının altında Müslüman bilim adamlarının imzası vardır.

Hicri 2. yüz yılda yaşamış büyük İslam alimi Cabir bin Hayyan miladi 8. Asırda atomun parçalanacağını ve yer çekimi kanunu bulmuştur. İlk laboratuvarı kurmuş ilk suni hücreyi yapmış gözlem ve deney yöntemini ilk kez o uygulamıştır. Oysa Newton prensibinden Avrupa'da ancak 19. asırda bahsedilmiştir. Buradan da anlaşılacağı gibi Avrupalılar Müslümanlardan yaklaşık on asır geriden gelmektedir. Oda muhtemelen Müslümanların eserlerini inceleyerek. Astronomi ilminde El Battani bir yılın 365 gün 5 saat 46 dakika ve 22 saniye olduğunu keşfetmiştir. Bu bugün ki teknolojiyle sadece 2 saniye şaşmaktadır. Oysa bize yıllarca öğretilen Batlamyus'un yıl hesabı 260 gündür. Aradaki fark sadece 105 gün 5 saat 46 dakika ve 22 saniyedir(!)

Bu gün ki fiziğin kurucusu İbni Heysem'dir. İbni Haysem bu gün ki atom ve molekül nazariyesini ta 10. yüz yılda bulan insandır.

Abbasi Halifelerinden 813-833 yılları arasında halifelik yapan Halife Abdullah Memun Akdeniz'de ki Müslüman toprakların kadastroğunu yapmak istemiş, bunu ölçmek için Müslüman bilim adamları bu gün trigonometride uyguladığımız sinus, kosinüs, tanjant, kotan jantı icat etmişlerdir. Sinüsün aslı Arapça bir kelime olan ceyp kelimesinden gelmektedir. Ve bu eskiden bizim ders kitaplarında da ceyp, tamamı ceyp olarak okutulmaktaydı. Avrupalılar bizden aldıklarını maalesef biz onlardan anlamadan almışız. İki meridyen arasındaki mesafe olan 111 km mesafeyi de aynı dönemde Müslüman bilim adamları hesaplamışlardır.

İlk tarih kitabını yazan, tarihin bir hikâye olmadığını söyleyen milletleri yaşayış sebepleriyle inceleyen bunların tahlilini yapan ve ilk tarih kitabı Mukaddimeyi 1375 yılında yazan İbn-i Haldun'dur.

Kristof Kolomb'un şu sözleri Amerikan kıtasını Müslüman bilim adamlarının bildiğinin delilidir. İsyan eden ve geri dönmek isteyen tayfasına; Ben devamlı olarak batıya gidildiğinde yeni karalara rastlanacağı fikrini Müslümanların kitaplarından okudum. Müslüman âlimler yalan söylemez. O karaya mutlaka varacağız.

Cebir ilmini bulan Müslüman bilim adamlarından El-Harizmî'dir. Bu gün ki sayıları bulanlarda Müslüman âlimlerdir. Eski yunanlıların alfabeleri 60 harften oluşmaktaydı. Bunun yanında sayıları da 60'a kadardı. O sayısını ilk defa El-Harizmî kullanmıştır. Ondalık dilimi de ilk defa Müslüman bilim adamları kullanmıştır. Büyük Müslüman âlimlerden Horasanlı Gıyaseddin Cemşid bir derecenin sinüsünü ilk defa hesaplamıştır. Ve bu gün elektronik makinelerle bu hesabı yaptığımızda hiçbir rakam şaşmamaktadır. (0,017.452.404.437.238.371.) Aynı zamanda Pi sayısını bulan Alimde Gıyaseddin Cemşit'ten başkası değildir.

İbn-i Sina, çalışmalarıyla Hipokrat ve Galen'in şöhretini gölgede bırakarak hastalıkların teşhis ve tedavisinde pek çok yeni keşfi ve uygulamayı ilk defa ele alan hekim olmuştur. Mikrobu ilk defa keşfetmiş, damar içi şırıngasını, buz torbasını icat etmiş, ameliyatlarda ilk defa uyuşturucu ilaçlar kullanmıştır. Ayrıca iç hastalıkları, parmaklarla bedeni sertçe yoklayarak tespit etme metodunu ilk o kullanmıştır.

Tıp alanında çığır açan İbn-i Sina, İslâm kaynaklarında Eş-Şeyhü'r-Reîs (başkanların en büyüğü), Batılılar tarafından ise Hâkim-i Tıbb, yani "tıbbın piri ve hükümdarı" olarak kabul edilmiştir. Tesirini Doğu'da ve Batı'da asırlarca sürdürmüş olan İbn-i Sina'nın en meşhur eseri olan el-Kanun, tıp literatüründe bir şaheserdir. El-Kanun Fî't-Tıbb (Tıbbın Kanunu) Avrupa üniversitelerinde 600 sene kaynak tıp kitabı olarak okutulmuştur.

Sonuç Olarak...

Müslümanlar insanlığın altın madenidir. Ve altın yere düşmekle pis olmaz.

Batılılara ya da eski tabiriyle beyaz adamlara gelince; onlar önce kızıl derilileri sonra siyah derilileri katlettiler. Ve medeniyetlerini kan ve gözyaşı üzerine kurdular. Şimdi ise derisinin rengine bakmadan bütün Müslümanları katletmeye azimle devam etmektedirler. Bunu yaparken kartalı öldüren kendi tüyüdür sözü misali içimize attıkları nifak tohumunun meyvesi olan ihtilaflarımızdan azami şekilde faydalandılar. Kendi aralarında sınırları kaldırırken bize yeni sınırlar çizdiler. Küfür tek millet olurken Müslümanlar yetmiş iki millete ayrıldı. Bizi bir arada tutan ve bizi biz yapan değerler göz ardı edilerek fitne ateşi körüklendi. Müslümanlar Ümmet şuurunu genel anlamda kaybederek ırkçılık, mezhepçilik, hizipçilik, cemaatçilik gibi tefrikalarla bir birine düştü ve zayıfladı. Bu nedenle İslam beldeleri teker teker zenginlikleri sömürülen, yer altı kaynakları çalınan pazar yerlerine döndürüldü. Ne Türkler Türk olduğu için biri biriyle bir araya gelebiliyor. Nede Araplar Arap oldukları için. Nede Müslüman milletler aynı dine inandığı için.

Batılılar bizim kültürümüzü almadan ilmimizi aldılar ve yerine kendi bozuk kültürlerini verdiler. Onlarda aile yapısı erirken bu kokuşmuşluğu modayla, dizile, eğlence programlarıyla bize de dayattılar. Ve başarılı da oldular. Bize cambaza bak oynattılar ve inançlarımız gitti, değerlerimiz, erdemlerimiz gitti, ceplerimiz boşaltıldı.

Rahmetli Mehmet Şevket Eygi hocanın deyimiyle son elli senede elli bin yeni cami yaptıran Müslümanlar, bir tek Eton Koleji (veya benzeri) ayarında mükemmel bir lise açamadı. Ne yazık ki Kutsal Kitabının ilk inen ayeti oku diye başlayan, birçok yerde akletmez misiniz, düşünmez misiniz, öğüt almaz mısınız diye öğütler veren, bir dinin inananları okumadı, akletmedi, düşünmedi ve geri kaldı ya da geri bırakıldı. Dünyada adaleti, huzuru sağlayan yukarıda sadece birkaç örnek saydığımız insan hakları ve bilimsel çalışmaları yapan İslam toplumlarının düştüğü durum içler acısıdır. Doğudan medeniyet adına koparılan Müslümanlar, batılıda olmadı ortada debelenip duran bir

hale getirildi. Batılıların dilini kültürünü alırken gösterilen gayret Batılıların aslında kimler olduğunu öğrenmede maalesef gösterilmedi.

Rahmetli Aliya İzzet Begoviç'in deyimiyle; "Açık konuştuğum için beni bağışlayın. Güzel yalanların bize faydası olmaz; ama acı gerçekler ilaç olabilir. Batı çürümüş değil; güçlü, örgütlü ve eğitilmiş. Okulları bizimkilerden iyi, kentleri bizimkilerden temiz. İnsan hakları düzeyi yüksek ve sosyal yardım konusunda daha örgütlü. Batılılar çoğunlukla sorumlu ve dakik kişiler. Bunlar, Batılılardan edindiğim tecrübelerim. Batılıların ilerlemelerinin karanlık yönünü de biliyorum ve bunun gözümden kaçmasına izin vermiyorum. Hakikat, İslam en iyisi! Ama biz en iyisi değiliz. Batı'dan nefret etmek yerine onunla rekabet etmeliyiz. Kur'an bize bunu emretmiyor mu: Hayırlı işlerde yarışın." Bu nedenle batıyı yakalamak, önüne geçmek için çok çalışmalıyız.

Keçizade paşanın batılı bir sefire naziresi çok manidardır. Hani Osmanlının hasta adam olarak anıldığı zamanlardan batılı bir sefir Osmanlının çok zayıf bir devlet olduğu sözüne ne münasebet efendi biz o kadar güçlüyüz ki asırlardır siz dışarıdan yıkmaya çalıştınız biz içerden bir türlü yıkamadık. Ronald Storrs'a göre sadece Arap isyanının, İngiltere vergi mükelleflerine maliyeti 11 milyon sterlindir. Acaba bizleri bölüp parçalamak için toplamda ne kadar bütçe ayırmışlardır.

Selametle kalınız.

Yararlanılan Kaynaklar :

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN- Davam

Seyyit KUTUP- İslam da Sosyal Adalet

Fikret OĞUZTÜRK –Ortaçağı Özledim

Yavuz BAHADIROĞLU- Biz Osmanlıyız

HD KALABALIKLAR

Ah evlat ah! Diye başladı söze adam.
Ve anlattı durmadan, usanmadan.
Belki anlattığı özlemiydi geçmişin.
Ya da kahrolduğu son demiydi geçmişin.

Biz büyüdükçe küçüldü dünya dedi evlat.
Ellerimizden daha hızlı büyüdü hırslarımız.
Her şeye bir inatla tutunduk, ellerimizden kayarken hayat.
Sevmemeye inat ettik, yaşamaya inat.

Kutsallarımız vardı, aşındırılmamış, yozlaştırılmamış, tiye alınmamış.
Kabullendiğimiz yazgılarımız, sabrettiğimiz acılarımız vardı.
İyiliklerimiz vardı su katılmamış, riya dokunmamış.
Tutkularımız vardı maddeye dönüştürülmemiş.
İffetimiz vardı gömleği önden yırtılmamış, kirletilmemiş, köleleştirilmemiş.
Söylenmemiş gönül kırıklarımız, yama tutturulmuş yırtıklarımız vardı.
Muhabbetlerimiz vardı saf ve bakir.
Ötekileştirilmemiş dostluklarımız, ayrıştırılmamış komşuluklarımız vardı.

Aşklarımız vardı en delikanlısından.
Biz sevdik mi adam gibi severdik.
Biz sevdik mi severdik sonuna kadar.
Her kişinin sevdası adamlığı kadardır evlat.
Er kişinin sevdası da adamlığı kadar.
Sevda adamlık kadardı evlat dedi, sevda adamlık kadar.
Şimdi her akşam arifesinde ruhlarımıza yeni yalnızlıklar düştü
Sevdalarımız kapitalist hayallere dönüştü.
Fakirlerin giydiği elbiseleri utanarak, artık zenginler giyiyor yenisini yırtarak.
Neredesiniz yamalı pantolon, eski köyneklerimiz?
Modernizmin getirdiği şeylerden daha şerefliydiniz.

Misket oyunları oynardık toprak bacalarda. Evler yapardık ark sularında çamurdan.
Belki de ellerimizde merhametti yoğrulan.
Kumar bilmezdik, kibrit kutularındandı kâğıt oyunlarımız.
Küresellik nedir, kapitalizm nedir bilmezdik.
Giyindiğimiz koyunların yününden, yediklerimiz etinden, içtiğimiz sütündendi.
Topaç çevrilen yılların yerini dümen çevrilen zamanlara bıraktı.
Şimdi göbeğimizin yükünü taşıyamaz oldu dizlerimiz.
Çelik çömlek oynadığımız çayırarda şimdi beton kuleler.
Ay ışığı gecelerinin saklambaç oyunları neredeler?
Nerede ninemin eski sabır taşı masalları?
Yerinde boy boy resimleriyle çocuklarımızın sahte kahramanları.

Şimdi her gün birçok ahlaksız dizi-film ve reklamla iffetimiz kirletiliyor evlat.
Mazlum beldelerde dökülen kana yapılan zulme susuyoruz, izzetimiz kirletiliyor.
Yapılan kuru gürültülerle değerlerimizin içi boşaltılarak idrakimiz kirletiliyor.
Kolay para kazanma hırsıyla alın terimiz, erdemli duruşumuz, servetimiz kirletiliyor.
Tüketim çılgınlığımız yüzünden ihtiyaç isteğimiz bitmiyor, ürünlere katılan katkılarla nimetimiz kirletiliyor.
Yeni yetme diplomalı cahiller tarafından kutsallarımız, erdemlerimiz sıradanlaştırılıyor, hikmetimiz kirletiliyor.
Rahata daldığımız, gaflete düştüğümüz için gayretimiz kirletiliyor.
Tamahkârlığımız yüzünden gömleğimiz hep önden yırtılıyor, şahsiyetimiz kirletiliyor.
Sosyal medya fitnessiyle her şeyi ulu orta serip sergiliyoruz, mahremiyetimiz kirletiliyor.
Her şeyi mubah görüp her haltı yedikten sonra ibadete duruyoruz, ibadetlerimiz bize veyl ediyor, samimiyetimiz kirletiliyor.
Her şeye çıkar ilişkisi, fayda zarar düzleminde baktırılıyor, münasebetimiz muhabbetimiz kirletiliyor evlat.

Artık tebessüm yok. Muhabbet yok... İnsanın gözünün içine bakan, halden anlayan yok.
Oysa her yaraya iyi gelen merhem gibiydi gülen gözler.
Artık kalabalıkların içinde yapayalnız, dert etmeksizin umursamadan sürdürdüğümüz bir hayat var.

Ahlak neydi evlat bilir misin?

Ahlak süte su katmamakt.
Biz hiç süte su katmadık mı evlat?
nce içimizden iyiliği öldürdük,
O ölünce kaç zamanı kirlettik kaç sevdayı öldürdük be evlat.
Kaç güneş karalandı, kaç bahar yırtıldı ellerimizde.
Artık herkesin aynı yerde ayrı bir dünyası var.
Birbirinden habersiz yalnız yaşıyan HD kalabalıklar.
Dışarıda sokakları kan kokan kirli bir dünya var.
Suç ne?
Suçlu kim?
Kim kirletti bu dünyayı bu kadar?

Sözün sonunu gelmeden ayrılık vakti geldi.
Her son bir ayrılıktır çünkü, her ayrılık bir son.
Tekrar buluşalım mı dedim efendim?
Buluşalım evlat buluşalım.
Peki nerede?
İyilikte avlat iyilikte.
İnsan ölür evlat, insandır ölür.
Lakin insanlık ölürse her şey ölür evlat.
İyiliği diriltirsek ruhlarımız dirilecek.
İyilik yaşıyasın ki evlat yaşıyasın dünya.
İyilik yaşıyasın ki insanlık ölmesin, dedi ve gitti.

Hiçbir Yaşam Çift Kişilik Değildir

(Mazgalın ÖTEKİ Yüzü- Denemeler.)

Yabancı olduğu bir ezelden gelip yine yabancı olduğu bir ebede doğru giderken insan, kaydı beyaz kâğıtların kirli yüzüne dökülmemiş koca bir hayatı yalnız başına yaşar. Avuçlarında umut taşıyan çocuklar geçer yırtık kunduralarıyla kenar mahallelerden. Sırtlandıkları gam yüküyle, dünün yorgunluğunu dünde bırakıp, her gün yenilenen sabahtan gün geçtikçe eskiyen geceye doğru koşturup durur sabır taşı gibi kadınlar. Akşam alacasında evlerine doğru yorgun argın dönerken gözlerinde yarının kaygısını taşıyan babalar hikâyenin satır başıdır.

Yaprak dökümü ayı vurur kıyıya. Güz yaprakları hüznün üstüne yığılmak için sessizce ayrılırken dalından, rüzgâr avazı çıktığı kadar bağırmağa başlar. Yavaş yavaş zirvelerine ak düşmeye başlarken karşı dağların, evladın babasız, kadının kocasız kaldığı, ocağın manasız tüttüğü zamanlar olur. Çocukta, kadın da ve uzak bir yerlerde adam da aynı yalnızlığı ayrı ayrı yaşar.

Cemiyet hayatını hiç görmediği halde resmiyet kokan, ancak sabah güneşi gibi içinizi ısıtan adamlar geçer ömrünüzden. Sırtınızı dayadığınızda ardında dağ gibi duran adamlar. Yine de bir anne terliği ardından “Vayy babaa yiyesicee!” diye bir beddua duyulur sokakların o dar patikalarından.

Kendini yıllarca kendi kabuğuna hapsedmiş insanlar olur. Bir sarmaşık fütursuzluğunca uzayıp gitmek yerine acelece geçen zamanın karşısına bir çınar ağacı gibi dikilip nice fırtınalara göğüs gererek, nice zemheriler yaşayarak geçiren. Her gün bir gün daha çalarken ömürlerinden, saf tebessümlerinin ardında mesafelerini tüketmiş kahkahalardan, matemler peydahlar hayat. Şafak gecenin yüzünü tırmalarken yalnızlığın kor gibi sardığı bu insanlar, gecenin üçüncü yarısında demlenir ancak.

Hazan sarısından sesler duyarsınız ağlamaklı. Geri dönüşü olmayan terk edişler düşer yürekleri burkan bakışlardan. Sürgün tadında ürpertici, vuslat tadında çekici bir kavganın sonunda alnınıza çizilen derin çizgilerde ne yazılmışsa nasibinize o düşer.

Gittikçe kalabalıklaşan dünyada sürekli yalnızlaşan ve her yalnızlığına yeni yetme bir gün ismi takan insan, hep yarım kalan koşurmaların sahibidir. Bir gün kendi yükünü yüzüstü bıraktığında ise artık kimse omuzlayamaz. Çünkü parmak izi gibidir yaşam. Hiçbiri çift kişilik değildir...

(Babalar gününe atfen)

Vuslat Girdabı- Hikayeler 1. Bölüm

Dar vadilerden şırıl şırıl akan ve kısa aralıklarla bir birbirine karışan berrak derelerden geçip yokuşu tırmanınca tepedeki çukurluğa kurulmuş küçük bir köyde yaşıyordu. Bazı yerlerinde küçük düzlükler bulunan yamaçların alt kısımlarından birçok göze fişkıriyordu. Kuzey yamaçlarda geniş çam ormanları, güney yamaçlarda seyrek kavaklıklar doğayı örtüyordu.

Köy; kış mevsiminde köpek havlamalarıyla kurt ulumalarının rüzgârın feryadına karıştığı, akan derelerin birçok yerinin buz tuttuğu soğuk, ıssız ve gizemli bir yere döner, uzaktan bakınca sadece soba bacalarından göğe doğru yükselen dumanlar görünürdü. Yaklaştıkça küründüğü için alacalaşmış toprak damlar, kardan insan geçecek kadar açılmış patika yollar, bu yollarda telaşeden o tara bu tarafa koşturan insanlar, bu yollardan çeşmelerin suluklarından su içmesi için götürülen küçük büyükbaş hayvanlar, bütün yükü çekmelerine rağmen önlerine bırakılan sığır ve koyunlardan kalan atık otlarla uğraşan çöplük başlarındaki eşekler, bu eşeklerin etrafında didinen kargalar, saksaganlar ile duvar diplerine çömelmiş küçük kalabalıklar görünürdü.

Bahar ve yaz mevsimlerinde ise derelerin şırıl şırıl aktığı, yaban hayatının rüzgârın ahengine karışıp efkâr dağıttığı, soğuk gözleriyle insanın damağını kamaştıran, cennetten bir bahçeye dönüşürdü. Siyah sık sakalı, ortadan biraz uzunca boyu, iri gövdesi, kalın bilekleri, dağın ayazında yanmaktan kızarmış cildi, sert mizacı ona ayrı bir heybet katıyordu. Parmaklarıyla tırnaklarının arasına ilişmiş mantarlar, nasır tutmuş avuçlar, taşlara çarpmaktan siyahlaşmış tırnaklar, yüzünde derinleşmiş çizgiler geçmişin acı izlerini taşıyordu.

Kürekle karla kaplı yolu geçebilecek kadar açtı. Tayanın üzerine çıktı. Tayanın üzerinden aşağıya kocaman bir bağ düşürdü. Aşağı inip oradaki orağı sertçe bağa vurdu. Bağı sırtlandı. Dizleri üstüne çökerek yavaş yavaş kalktı. Kardan temizlediği patikadan geçerek onu ahıra kadar taşıdı.

Boş kalan eliyle ahırın sıcaklığından aralıklarından buhar çıkan kapıyı itti. Her tarafında odun direklerle dolu olan ahırda irili ufaklı on civarında sığır, yemliklere zincirlerle bağlanmıştı. Arka tarafında buzağılar için kapatılmış küçük bir koz, kozun yanında da küçük bir kümes bulunuyordu.

Adam sırtındaki kocaman ot bağını girişteki boş alana bıraktı. Soluk soluğa kalmıştı. Nefeslenmek için elindeki orağı bir kenara bırakıp bağın üzerine oturdu. Derin derin nefes aldı. Sonra başını iki elinin arasına alıp gözlerini boşluğa saldı.

Dışarıdan gelen rüzgârın feryadı, ahırdaki sığırların mööö sesleri ile birlikte boşluğa düşen gözlerinin içinden bir film şeridi gibi geçmişti geçiyordu. Gözlerindeki boşluktan ıssız bir vadide kısa saçlı, yüzü güneş yanığıyla dolu, esmer tenli daha on yaşlarında bir çocuk koşmaya başladı.

Yıllar öncesiydi. Bir savaş dönemiymi. Düşman askerlerinin yakarak yıkarak gittiği, her tarafta cesetler, yangın sonrası duman çıkan haraba olmuş evler, sağa sola kaçışan küçük büyük baş hayvanlar, cesetleri yiyen köpekler, kargalar, akbalar. Hayatta kalmak için bu drama sahnesinden geçerek bir meçhule doğru yürüyen çocuklar, yaşlılar ve kadınlardan oluşan kalabalıklar.

Sırtlarında bohçalarıyla aylarca sefalet içinde yürüyen, elbiseleri yamalı, çarıkları yırtık, elleri çatlak, zayıflıktan kaburga kemikleri sayılan bu insanların, kızarmış buğday rengi yüzlerindeki ince deri, güneş yanıklarıyla doluydu.

Bu insanlar Orta Anadolu'da bir köyde durup derme çatma çadırlar kurup burada yaşamaya başladılar.

Ömer Adil bu kalabalıkların içinde aynı kaderi yaşayan çocuklardan sadece biriydi.

İlk Takım Elbise

Sınıfa her yaklaştığında beton koridorda tak tuk tak tuk diye bir ses yankılanıyordu.

İlk derse hep geç kalır öğretmenden de zılgıtı yerd. Her sabah birkaç dakikası kapının girişinde tek ayak üzere durmakla geçer sonra affedilir ve yerine geçerdi.

Ayakkabı numarası tahminen 38 falandı. Ancak o hep 43 -44 numara astarlı cizlavet lastik giyerdi.

Bir gün öğretmen sordu.

- Evladım neden bu kadar büyük lastik giyiniyorsun?

Çocuk başını öne eğerek;

- Babam yırtılmasın diye hem astarlı alır hem de büyük alır, dedi.

Diğer çocuklar gülüşmeye başlayınca

O,

- Ne var gülünecek diye sınıfa bağırdı.

Sonra gelen sıra arkadaşına dönerek

- Gel otur boş ver onları, dedi.

Öğretmen çocuğa dönerek tebessüm etti.

Son ders zili çalınca Öğretmen sınıfa dönerek;

- Çocuklar; yarın herkes bayramlık elbiselerini okula getirsin, dedi.

Çocuk bir köşede başını öne eğerek kendinden daha büyük olan eski çantasını yere sürterek yürümeye başladı. Dizleri yamalı olan pantolonuna baktı. Siyah önlüğünün bir kaç yeri de amatör dikiş izleriyle doluydu. Bu gün yine çantasından kalemi çalınmıştı. Öğretmen yine mi kalemsiz geldin diye kızmış ve bir kalem daha vermişti.

-Ben yarın ne getireceğim, diye mırıldandı.

Eve doğru giderken mahalle bakkalının önünden geçti. Bakkalın çocuğu tezgahın üzerinde ki üzüm kasasından her zamanki gibi kuru üzümlerden yiyordu. Biraz duraksadı.

- Keşke bir bakkalımız olsaydı da böyle bol bol kişmiş yiyebilseydim diye mırıldandı.

Evin kapısının önüne gelince, her sabah o okula giderken tarlalara doğru sürüyle akın eden, akşam o eve geldiği saatlerde ise yuvalarına doğru dağların eteklerine uçan kargaları biraz seyretti.

Eve girince herkesin aynı yerde uyuduğu, aynı yerde yemek yediği, yere uzanılarak ödevlerin yapıldığı evin tek odası olan yerin usulca bir köşesine çekildi. Babası işten gelmemişti. Annesi avluda hamurları kütleyle sobanın üzerinde ekmek pişiriyordu.

Abisi;

- Ne o lan Karadeniz'de gemilerin mi battı? Dedi.

- Öğretmen yarın herkes bayramlıklarını getirsin dedi.

- Anlaşıldı senin götüreceğin bir şey yok.

- Evet,

- Ne yapacaksın?

- Okula gitmeyeceğim.

- Oğlum annem seni gebertir.

- Hastayım derim. Çantamda tebeşir tozu var. Yutunca ateşi çıkıyormuş çocukların.

- Boş ver tebeşir tozunu. Benim pantolonumu vereyim götür. Benimki yamalı değil.

- Sahi verir misin?

- Evet, ama bir şartla.

- Ne şartı?

- Abi de.

Abisine sürekli ismiyle hitap ediyordu.

- Abi.

- Yakışıklı abim de.

- Yakışıklı abim.

- Kral abim de.

- Kral abim.

- İyi lan al götür...

- Keyifler yerine geldiğine göre top oynayalım mı?

- Oynayalım.

Çorapları bir birine geçirerek top yaptılar ve odanın içinde oynamaya başladılar.

-Arada anneleri bağırıldı;

- Kudurmayın!

Biraz sonra topla sert bir şut çekince duvardaki saate çarpıtı ve saatin camı kırıldı. Kısa bir sessizlikten sonra annenin bağirtısı geldi.

- Yine neyi kırdınız?

İkisi aynı anda;

- Bir şey yok anne.

Fısıldaşmaya başladılar.

- Şimdi ne yapacağız.

Saati indirip kırık camlarını temizlediler. Duvara asınca saatte cam olmadığı belli etmiyordu. Konu kapanmıştı.

Akşam babasıyla teravîh namazını kılmak için camiye gitti. Cami dağıldığında yeni aldığı kara lastikleri başka bir çocuk giyip gitmişti. Biraz aradı. Ayakkabılıkta kalan kendi numarasındaki yırtık lastikleri giydi. Eve döndüler. Bütün çocukların birlikte uyuduğu döşeğin bir kenarına kıvrılıp uyudu.

Ertesi sabah siyah önlüğünü giydi. Ütüsüzlükten buruş buruş olmuş beyaz yakalığını taktı. Demir sedirin altından çamaşır selesini çekti. İçinden abisine ait pantolonu çıkardı. Bir sebze poşetine koyduğu pantolonu okula getirdi. Arkadaşlarına mahcup olmayacağı için sevinçliydi. Öğretmen yanında polis mi asker mi olduğunu pek anlayamadığı üniformalı bir beyefendiyle sınıfa girdi.

- Çocuklar bu benim eşim, dedi.

Beyefendi kibar bir şekilde güler yüzüyle sınıfı selamladı. Sonra eşinin kulağına eğilip fısıldadı.

- Hangi çocuk?

- Şu.

- Sen benimle gelir misin?

Çocuk öğretmenin yüzüne bakıyordu. Öğretmeni,

- Eşimle bir yere kadar gidip gelir misin? Dedi.

Çocuk üniformalı beyefendinin elini tutarak sınıftan çıktı. Beraber bir mağazaya geldiler.

Çocuğa;

- Seç bakalım hangi takım elbiseyi alalım?

- İyide amca benim param yok ki. Hem babamın da bunlardan almaya parası yetmez.

- Ben ödeyeceğim.

- Ama babam başkasından bir şey almamıza çok kızar.

- Öğretmenim bayram hediyesi aldı dersin bir şey demez, dedi.

Çocuk üzerindeki önlük ve yamalı pantolonunu utana sıkıla çıkarıp üzerine yakışan siyah çizgili bir takım elbise giydi. Mağaza sahibi bir gömlek giydirip birde papyon taktı. Birde ayakkabı giydirildi. Eski elbiselerini ve yırtık kara lastiklerini bir poşete koyup çocuğa verdi. Çocuk sevinçten uçuyordu.

Öğretmenin eşi diğer büyük numara lastik giyen çocuk içinde bir çift ayakkabı satın aldı.

Okula dönünce sınıfa küçük bir damat girdi sanki. Oysa yirmi üç nisanlarda hep izci oluyordu. Sevinçten abisinin pantolonunu okulda unuttu.

Eve geldiğinde annesi oğlunu görünce çok şaşırılmıştı. Çocuk mahallede sevincinden birkaç tur atıp elbisesini mahalledeki çocuklara gösterdi.

Ertesi yıl bu güzel kalpli öğretmen genç yaşına rağmen tutulduğu hastalıktan dolayı vefat etti.

Bu güzel insan her zaman hayırla yâd ettiği Nurten Dikenceli hanımefendi.

Allah kabrini nur mekânını cennet makamını yüzce eylesin.

Vuslat Girdabı- Hikayeler- Son Bölüm

VUSLAT GİRDABI

Aşhanede bulunan ağaç sekinin üzerindeki kalın yün döşeğin üzerinde uyuyordu.

Aşhane ortasından dört tane kalın odun direk ile tavanı tutturulmuş, kalın direklerle üstü örtülü, kenarında gelinlik sandığı ve üzerinde yorgan ve döşeklerin bulunduğu geniş bir odaydı.

Uyandığında vakit seher vaktiydi. Hafifçe doğruldu, yatağının başına kadar seyyar bir kablo ile çektiği elektrik düğmesine dokundu. Işığı yakarak saati kontrol etti. Saat iki civarıydı.

Akşamdan hazırlayıp odun sobasının yakınına koyduğu su dolu maden ibrik ile leğeni yanına çekerek abdestini aldı.

Elbiselerini giyindi. Geniş taş duvara uzun mihlarla çakılmış çivi izlerinden dolayı aslı görünmeyen tahta askılığa uzanarak tozdan matlaşmış siyah paltosunu aldı. Askılığa uzun uzun baktı.

- Aynı kalbime benziyor, aslı pürüzsüz lakin yediği darbelerden görünmez olmuş, dedi içinden.

Kalbine bakarak;

- Odun yeşermez, dedi. Ancak bir taraftan da heyecanlıydı. Sağ elini kalbinin üzerine koyup şöyle seslendi.

Ah bir bilsen ki kimsin Muhteşem bir ilimsin

Altından sarraf anlar

Diğerleri ne bilsin.

Aşhanenin çıkışında yerden bir metre kadar yükseltilmiş ve içine genişçe bir tandır yerleştirilmiş tandır evi vardı. Tümseği çıkıp ekme teknesinden bir tane tandır ekmeği aldı. Arasına deri tulum da bulunan yeşillenmiş peynirden biraz koydu. Eski yün minderlerden birine bağdaş kurarak oturup kamışları kılıfından dışarı taşmış eski bir yastığa yaslandı. Tandırda akşamdan kalan ateşi harlayıp üzerindeki sıcak suyu kaydattı. İslî demliğe biraz çay attı. Elindeki dürümü yiyerek sahurunu yaptı.

Ve şöyle mırıldandı

Sürme keder tarlasını yeşermesin ızdırabın

Can yongası sefer tasım, çay tadında yalnızlığım

Giydim vuslat hırkasını, dibi yokmuş bu girdabın

Ömrümüzden eylül geçer, irşadında yalnızlığım...

Tandır evinin çıkışında, tavanı çökmesin diye ortasında kalın odundan bir direğin dikildiği, üzeri ince söğüt dallarıyla örtülmüş, uzunca bir toprak avlu bulunmaktaydı. Avlunun sağında eşyaların konulduğu eski bir depo vardı. Oraya girip kazma ve kürek aldı. Avlunun dış kapısı herhangi bir güvenliği olmayan basit demir zırıyayla tutturulmuş, geniş aralıklarından içeriye tipi dolabilen bir ahşap kapıydı. Kapıyı açtı. Kapının kenarında sapı karla kaplanmış geniş kar küreğini aldı. Kapının önündeki karı temizledi. Kazma ve küreği omuzuna alarak köpek sesleri ve rüzgârın ürkütücü uğultusu arasında, tipiden ara ara tümseklerin oluştuğu, kardan izlerin kaybolduğu karlı yoldan yalpalayarak camiye doğru yürümeye başladı.

Cami; kubbesi ve minaresi olmayan, geniş taş duvarlarla çevrili, kıblegâh tarafında iki penceresi ve girişinde avlusu olan küçük bir yapıydı. Soluna bir avlu ileştirilmiş, üstü toprakla örtülü bir odadan ibaret imam evi vardı. Caminin arkasında, adına cankurtaran dedikleri köyün mezarlığı bulunmaktaydı. Eski bir tahtaya boyayla yazılmış

'cankurtaran' yazısına gözleri takıldı.

Tebessüm ederek.

- Dünyanın meşakkatinden kaçıp toprağın merhametine, nihayetinde Allah'ın rahmetine sığınıldığı bir yerdesiniz nasıl olsa, keyif sizin keyfiniz dedi.

Önündeki bahçede suyu kalın demir bir borudan akan, bir kısmı yıkılmış çeşme vardı. Bu çeşme, yazın soğuk suyuyla gelene geçene ab-ı hayat olsa da, kışın etrafına kimseyi yaklaştırmayan buz dağına dönüşürdü.

Caminin avlusundan içeri girdi. Omuzundaki kazma ve küreği avluda bir kenara bıraktı. Avluda önceden kırılmış ve özenle üst üste istiflenmiş odunlardan orada bulunan kovaya koydu. Caminin içine girip yüksek demir ayaklı sobaya odunları doldurdu. Sobayı yaktı. Sobanın yanında iki rekât gece namazı kıldı.

Diz çöktüğü yerde gözlerini kapatıp, boynunu büktü. Ateşin çıkardığı sesleri biraz dinledikten sonra derin bir ah çekerek;

Ahşap merdanelerle hep zamanı öğüttük, Mimarından habersiz yedi perdeli göğün, dedi.

Ayağa kalkıp avludan kazma ve küreğini aldı. Caminin köşesinde daha önce inzivaya çekilmek için eşmeyi düşündüğü minberin içindeki boş yere geldi.

Döşeme olarak çakılmış eski tahtaları kazmanın ucuyla kaldırdı. Bismillah diyerek ilk kazmayı vurdu. Toprak, kış mevsiminin vermiş olduğu sertlikten eşinmiyordu. Her seferinde daha sert vurdu. Yorulunca biraz soluklandı.

- İnsan şefkatini yitirdiği bir dünyada toprak ne yapsın!" diye geçirdi içinden.

Minber acemice yapılmış olduğundan içerisinde kocaman bir boşluk vardı. Ancak yine de kazmayı fazla kaldırıncı minberin üstündeki tahtalara çarpmaktaydı. Buda çalışmasını biraz zorlaştırmaktaydı. Ama o sabırla kazmaya devam etti.

Sabah namazına yakın, Minberin boşluğuna bir deste astı. Kuyunun tahtalarını örtüp minberin perdesini çekti. Köylüler cami imamını arpa, buğday, tereyağı gibi malzemeler karşılığında tutmaktaydı. Bu yıl gelen olmayınca köy imamsız kalmış, bu görev de ona kalmıştır. Vakit namazlarında kimsenin pek uğramadığı bu garip caminin birkaç dikkatsiz ihtiyardan başka cemaati de yoktu. Sabah namazlarında imamlık yapan erken gider, sobayı yakar, cemaat gelene kadar camiye ısınırdı. İhtiyarlar gelip büyük boncuklu tespihlerini ellerine alır, kalın odun direklere yaslanıp vakti beklerler, okunan Yasin suresini dinler ve namazı kıldıktan sonra dağılıp giderlerdi. Günler günleri kovalarken, o da her gece yarısı gelip sabırla biraz daha kazmaktaydı. Toprağını bir kovayla taşıyıp caminin arkasındaki duvarın dibine yığar, üstünü kimse görmesin diye karla kapatırdı. Gelen cemaate namazı kıldırıp, onlar dağılınca o da evine giderdi.

Bir süre sonra Kuyunun içinde oturulacak, yatılacak yerler tamamlanmış, gaz lambası asılacak yer yapılmıştı. Bu haliyle küçük bir hücreye dönüşmüştü.

Havalar ısınmış, nisan ayı gelmişti. Eşine;

- Hanım, artık yola çıkma vakti geldi, biraz yolluk hazırla. Yarın sabah namazıyla yola çıkacağım, dedi.

Her gece yaptığı gibi seher vakti kalktı. Aızını aldı. Küçük bir minder ve bir hasır sergi, eski bir battaniye ve bir de seccade aldı. Yola düştü. Çocuklar uyuyordu. Onları alınlarından öptü. Eşine Allah'a ısmarladık, dedi. Kadın ardından dalgın dalgın baka kaldı.

Artık bir süre inzivaya çekileceği kuyuya doğru yola çıktı. İnzivaya çekilmenin de bazı şartları vardı. Hayvansal ürünler yemeyecekti. Eşi ekmek, peynir, süzülmuş yoğurt vesaire hazırlamıştı. Onlardan başka kendi hazırladığı ayrı bir heybesi vardı. İçinde arpa ekmeği, zeytin ve önceden şehre gidenlere getirttiği ve inziva için sakladığı biraz hurma vardı. Ayrıca yanına birkaç parça kâğıt, Kuran'ı Kerim ve bir iki kitap almıştı. Camiye giderken yolda peynir ve süzülmuş yoğurdu köyün köpeklerine attı. Hayvanlar büyük bir ziyafet bulmuş gibi yiyeceklerin etrafına toplanıp, onları birbirinden kaçırmaya başladı. Köpekler birbirlerine homurdanıp, güçlü olan zayıf olanın elindekini almaktaydı. Biraz onları seyretti.

- İnanışlı da işte böyle, koca dünya herkese yetecek her şeye sahip, lakin insanışlı ne durmak biliyor, ne de doymak, dedi.

Yoluna devam edip Camiye vardı. Minberin içine geçerek perdeyi kapattı. Halının ucuna bir ip bağladı. Gaz lambasını yakıp, eşyalarını kuyuya attı. Kuyuya inerek kuyunun üzerindeki tahtaları içerden dizdi. Bağladığı iple halıyı kuyunun üzerine çekti. Seccadesini çıkarıp sardı. Diz çökerek derin bir nefes aldı.

- Her garibin köşküdür sığındığı Hira'sı, dedi.

Ellerini açarak şöyle niyazda bulundu:

Ey Allah'ım şu kulunu
Lütfun ile affeylesen
Açsan marifet yolunu
Masıvayı perdelesen

Sana uçsun gönül kuşu
Benliğimi sarsın huşû
Al üstümden gamsız başı
Çiz kalbimi desen desen

Yaza erdir kışlarımı
Sana döndür düşlerimi
Senden gafil işlerimi
Settar ile setr eylesen

Bülbül güle döker için
Gül naz eder bilmem niçin...
Aşkın ile yanar içim
Arşın ile gölgelesen

Ey toprağa can veren Hây
Günahımı gafletten say
Nefs elinden oldum rüsvây
Rahmetine gark eylesen...

Sevilip sevilmemenin kısılcacında, yaprakları koparılmış papatyanın yazgısıdır yalnızlık, Bende acaba Allah tarafından seviliyor muyum, diye mırıldandı. Dudaklarını ve boynunu bükerek bilmiyorum gibi bir hareket yaptı.

İlk gece kuyuda korkarak tedirgin oldu. Kuyuda daralanınca kuyuda duramadı. Çıkar sabah namazı vaktine kadar caminin içinde oturdu. Camiye cemaatin gelmesine yakın tekrar kuyuya indi. Ertesi gece biraz üşüyor, biraz korkuyor, gözlerini bir kapatıp bir açıyordu. Sürekli dua halindeydi. Korku ve ümit arasında zaman çok yavaş ilerlemekteydi.

Dışardan gelen seslerden bazen tedirgin oluyor, ürperiyor, sonra kararlı bir şekilde ibadetine devam ediyordu. Sabah namazında camiye gelen cemaatin sesleriyle biraz rahatlardı. Gerginliğini üzerinden biraz atmıştı. Üçüncü gece biraz daha alışmıştı.

Gaz lambası yaktığı için havasızlığı da önlemek için üzerindeki tahtaları hafif aralamıştı. Yuvadadan sadece geceleri ihtiyaç molası için çıkıyor, kimsenin olmadığı saatlerde abdestini alıyor ve tekrar gelip vuslat yurdunda tefekküre

dalıyordu. Gündüzleri oruç tutuyor, birkaç hurma ve suyla iftar açıyordu. Çok az uyuyor ve zamanının çoğunu ibadetle geçiriyordu.

Sert ve rutubetli zemin. Köşede, dışardan fark edilmeyecek kadar küçükçe bıraktığı havalandırmalar, aydınlatma için kullandığı bir gaz lambası, heybesinde az miktarda hurma, biraz arpa ekmeği ve biraz da zeytin vardı.

Huzurla mutlak sevgiliye açılmış ellerini yüzüne sürdü. Biraz uzandı.

- İnsan Yaraticının sırrıdır. Kuyu da benim sırrım, dedi.

- İnsan kendinin gurbeti ve kendinin en büyük meçhulüdür, hakikat o gurbetten sılaya, o meçhulden vuslata ermek olsa gerek ve bunun için de aramak, aramak, aramak gerek, diye yazdı elindeki karalama kâğıdına.

Biraz uyudu. Uyandığında açık kalan tahtaların arasından girdiğini tahmin ettiği bir kelebek yanan gaz lambasının etrafında dolaşıp duruyordu.

-Hoş geldin dostum,

- Tırtıldan seni yaratan Allah'ın şanı ne yücedir, dedi.

Kelebek lambanın etrafında dolanıyor ve sürekli kendini kızgın ateşe ha attı ha atacakmış gibi davranıyordu.

-İnsanoğlu da senin gibi işte, ateşin onu yakacağını bile bile hep onun kıyısında dolaşıp durur, dedi.

Çok geçmedi kelebek kendini gaz lambasının alevine attı. Aniden kanatları yandı, küçük bir cızırtı ve yanık kokusunun ardından küle dönüştü. Arkadaşının onu çok erken terk etmesine üzüldü.

Yanan kelebeğe bakarak;

Pervaneler Hâk için hep yanmaya talipti, Hâk için mağlup olan hakikat de galipti, diye mırıldandı.

Eline karalama kâğıtlarını aldı. Kâğıda şu mısraları yazdı.

Müptelaydım keş gibi ben bir zehrin tadına

Pervaneler misali, yanarak, inadına...

İçimdeki savaşın Sen yetiş imdadına Al bütün benliğimi nazarınla vur Rabbim

Senin aşkınla yansın içimdeki kor Rabbim.

On gün sonra vuslat yuvasından çıktı. Ruhunda müthiş bir rahatlama hissediyordu.

Kuyunun tahtalarını kapattı. Her zamanki gibi abdestini aldı ve caminin bir köşesinde tefekküre dalarak sabah

namazını beklemeye başladı. Sabah namazına yine birkaç ihtiyar geldi. Namazdan sonra cemaatle selamlaştı. Hoş geldin faslında, bu dikkatsiz ama meraklı ihtiyarların gündelik suallerine maruz kaldı.

-Hoş geldin.

-Hoş kulduk

-Nerelerdeydin.

- Öylesine batıya doğru gittim.

- Erken döndün

- İş bulamadım.

Sualler bitti. Ardından herkes dağılıp gidince O da evine gitti.

Baharla birlikte kar tamamen eriyince köylüler caminin arkasındaki taş ve toprak yığıntısını fark etti.

- Bu hafriyatı bu bahçeye kim döktü diye mırıldananlar oluyordu.

- Kimsenin camiye de saygısı kalmamış,

- Dünyanın çivisi çıkmış,

- Ne zamana kaldık. Başımıza taş yağacak taş taş...

O

- Kim dökmüşse dökmüş boş verin gitsin, size ne! dedi.

Hafriyatı el arabalarına doldurup mezarlıktaki toprağı azalmış mezarlara taşımaya başladı. Yıkılan bazı mezarları onardı.

Aradan yıllar geçti. Bir gün köydeki camiye yeni bir minber yapıldı. Eski minber kaldırılırken, iyice eskiyen tahtalardan biri kırıldı. Minberi yerleştiren ustalardan birinin ayağı bu kuyuya düştü. Tahtalar kaldırılınca içeride özenle yapılmış bu küçük hücre ortaya çıktı. Kuyuda buldukları bir kâğıt parçasında şu kıta yazıyordu.

Biraz büyüyüp de kesince akılı

Hırs ile dünyaya sarılır insan

Bilmez ki her cevher özünde saklı

Diyardan diyara sürülür insan...

Artık köyde yeni hikâyeler dolaşmaya başlamıştı.

- Bir gizemli kişi geceleri köyü geziyor,

- Gündüzleri de bu kuyuda saklanıyor.

- Onu kimseler göremez, O ulu bir kişi.

- Hızır'mış o, annem söyledi.

- Ben gördüm aksakallıydı.

- O bir ermiş.

- Köyü O koruyormuş

- Kim dedi

- Bana kendi söyledi...

Bazıları bu hikâyedeki gizemli adamdan korkuyor, özellikle geceleri cami etrafından geçmemeye dikkat ediyorlardı.

Onu görüp onunla konuştuğunu anlatanlar bile vardı. Yıllar geçtikçe hikâye büyüyor, zaman eskidikçe hikâye yenileniyordu. Bir sonraki nesil de bu hikâyeden nasibini almış, biraz da onlar efsaneleştirmişlerdi. Ömer Adil bu süre zarfında şehre taşınmıştı. Şehirde; koca dünyanın nasıl küçüldüğünü, insanların yavaş yavaş televizyon denilen bir girdabın içine nasıl düştüğünü görüyordu. Fakirlerin utanarak giyindiği elbiseleri yenisinden yırtarak giyinen zenginlerin varlığına bir anlam veremiyordu. Apartman dairelerinde duvarları bile bitişik olan ancak birbirinden çok uzak insanların yaşadığını, çelik çömlek oynanan sahaların beton kulelerle dolduğunu, gittikçe kalabalıklaşan dünyada insanların nasıl yalnızlaştığını üzülererek seyrediyordu.

Aradan yaklaşık kırk yıl geçmiş Ömer Adil iyice yaşlanmıştı. Bir gün köye gelip mezarlıkları ziyaretinde, meraklı bir genç yaklaşarak;

- Hacı amca sence bu camideki kuyuyu kim kazmış olabilir, dedi.

Adam o günleri hatırlayıp derin bir iç çekerek;

- Öze yolculuk nedir bilir misin evlat, dedi.

- Hayır

- Bu, gerçek anlamda delice bir şeydir. Ve bazen akıllanmak için tam delirmek gerekir.

O günleri hatırlatan gence tebessüm ederek,

- Dibi yoktur bu girdabın evlat, dedi.

Genç hiçbir şey anlamadı.

Bir süre sustu.

- Ah evlat ah!" diye tekrar ağır ağır konuşmaya başladı. Vicdan, insanın kambursuz mihengidir. Eğer o, İblisin hasedinde, Kabil'in hırsında, Karun'un tamahında yoğrulmuşsa, onu ancak Nebevi bir şefkat ve merhametle yoğurmak düze çıkarabilir. Kişi vicdanıyla hayatını ve davranışlarını şekillendirir evlat. Bunun sonucunda da bireyler ve toplum şekillenir. Huzur kavramı, refah kavramı, adalet kavramı şekillenir. İnandığımız değerler ve dünya şekillenir. Mutluğumuzun kalitesi ve acımızın boyutu şekillenir. Ardımızda bıraktıklarımız, adımız ve nesillerimiz şekillenir. Çünkü eğer varsa, en iyi ödül de en kötü cezayı da vicdan verir. Bu nedenle onu sürekli iyilikle beslemeyi unutursan ancak bir kuyuda hatırlarsın, dedi. Kelimeyi şahadeti fısıldarken mezar taşına doğru başı düştü.

Vuslat Girdabı - Avcı Av ve Vicdan

Ömer Adil'in köyün üst kısmında bir tarlası vardı. Buranın etrafını koca koca kayalarla çevirip büyük bir bahçe yapmakla uğraşıyordu. Bahçenin içine derme çatma ağillar, mertekler ile üstünü örttüğü ahırlar, mercekler ve birbirinden ayrı misafir odaları, avlular, bir aşhane ve bir de tandır evi yapmıştı.

Bahçe duvarını yaparken her gün erkenden kalkar, öküz arabasını koşar, önceden belirlediği yerlerden büyük kayaları arabaya bağlar, sürükleye sürükleye bahçeye kadar getirir, bir mimar gibi onları özenle yerleştirirdi. Sessiz doğa "ho! ho! ho!" sesleriyle yankılanır. Taşları yerleştirdikten sonra kayaları bir heykeltıraş gibi yontar ve onları bir kalıptan çıkmış gibi bir hale getirirdi.

Etraftan geçen köylüler aralarında;

- Bu da tam deli.

-Bu kayalar taşınır mı?

- Bir de yontuyor.

- Kendine de acımıyor.

- Bari öküzlere acısa, diye konuşarak aralarında gülüp geçiyorlardı. Lakin bu huysuz adamın yüzüne karşı cesaret edip bir şey söyleyemiyorlardı.

Aradan biraz zaman geçip bahçe çeperini bitirince ortaya herkesin imrendiği bir bahçe çıkmıştı. Ömer Adil bahçenin içini yeşillendirmiş, içine fidanlar dikmiş, orayı bir cennet bahçesine dönüştürmüştü.

Çocuklar bu hengâmenin küçük kahramanlarıydı. Babaları gelene kadar kayaların konulacağı yeri ayarlar, o geldiğinde öküzlerin koşu takımını söker, onları yemleyip sularını verirlerdi. Bu huysuz adamın etrafından bir an olsun ayrılamazlar. Fazla konuşmayan, her şeyi duymasa da sanki her şeyi bilen bu zor adamı ciddiyetle takip ediyorlardı.

Eşi Arzu ise bu meşakkatin tam ortasında, hayatın yokuşlarını sırtlanmıştı. Evin ve çocukların yükünü taşımakla birlikte, aman beyim kızmasın diyerek eşinin peşinden gâh sağa gâh sola koşturup dururdu.

Arzu sırtında omuzlukla çeşmeden su taşır, tandırda ekmek pişirir, ormandan kuru odun toplar, koyunlardan, ineklerden süt sağar ve o sütü süt makinasına vurarak kaymak ve sütü ayırır, süttten kazanlarda peynir, kaymağı ahşap yayığa atıp yağ yapar, evi temizler çocuklara bakar koşturmacası hiç bitmezdi.

Bir gün çocuklarla ormana gitti. Birlikte kuru odun topladılar. Kendisi için kocaman bir yük yaptı. Getirdiği şeritle sıkıca bağladı. Bu arada çocuklar da küçücük birkaç yığın yapmıştı.

Onlara;

- Hangi karganın yuvasını bozdunuz? dedi, gülüştüler.

- Çocuklar küçük yığınları aldı, kadın da o koca yükü sırtlandı yalpalayarak yavaş yavaş evine döndüler.

- Evin en küçüğü ise el üstünde tutulan Ayşe'ydi. Ayşe annesinin bir leğene doldurduğu civcivlere bekçilik yapıyordu.

Bir karga gelip bir tane civcivi alıp uçtu. Ayşe eline küçük bir taş alıp kargaya attı.. Ancak karga civcivi alıp uçup gitti. Döndüğünde abisi koşarken yanlışlıkla bir civcivine basmış ve onu öldürmüştü. Ayşe çok ağladı. Ona küçük bir mezar kazdı. Anne babasından gördüğü gibi bir namaz kıldı. Civcivi yaptığı mezara koydu. Üstünü örtüp etrafını mezar taşları gibi taşlarla ördü. Mezarın başında güneş batıncaya kadar bekledi.

Ömer Adil, çalışkanlığının yanında huysuzluğuyla da iyice ünlenmişti. Artık lakabı da yörede deli anlamına gelen Dino'ydu.

Bir gün bahçenin etrafında getirdiği kayalara çekiçle şekil verirken oradan geçen köylülerden biri

- Göçerleri sizin çayırlara sürülerini bırakırken gördüm, dedi.

Ömer Adil öfkeleni.

- Onlara daha önce sürülerini sulamaları için bir yer vermiştim, dedi.

Çayırlar daha biçilmemişti. Elindeki çekiçle son bir kez daha kayaya hızla vurdu. Sonra evine gidip tüfeğini alıp atına bindi. Çayırlara doğru koşturdu. Çobanlar sürüleri çayırların içinden geçirmiş, güneyden yaylaya doğru çıkarmaktaydı. Çayırların sürüler tarafından bayağı çiğnendiğini görünce iyice öfkeleni. Kan beynine sıçramıştı. Onlara kavuşup birkaç kez ateş etti. Birkaç koyun telef oldu. Çobanlar sürüyü bırakıp kaçtılar. O da sürünün bir kısmını önüne katıp köye getirdi ve ağılına doldurdu.

Ertesi gün göçerlerden yaşlı bir adam ile bir çoban çıkageldi.

Yaşlı adam;

- Koyunlarımızı geri ver, dedi.

Ömer Adil yaşlılara karşı nahifti. Yaşlı ve mazlum birini görünce sanki bu deli adam gidiyor, yerine yüreği pamuk gibi yumuşak bir adam geliyordu. Yaşlı adamı karşısında görünce öfkesi geçmiş ve tamamen yumuşamıştı.

Yaşlı adama hürmet gösterip;

- Buyur eve geçelim, dedi.

Ona bir şeyler ikram etti.

Yaşlı adam

- Namaz vakti nasıl?

Ömer Adil

- Vakit geçmek üzere, dedi.

Yaşlı adam

- Hele getir şu kırılacağı da, gidem şu yıkılacağı da, kılam o kabul olmayacağı," dedi.

Ömer Adil yaşlı adamın bu sözünden pek bir şey anlamadı.

Yaşlı adam,

-Ne bakıyorsun bir ibrik getir, abdest alayım, gidip camide namaz kılayım," dedi.

Kırılacak bir ibrikle, yıkılacak bir camide, kabul olmayacak bir namaza durmak mı? Diye geçirdi içinden. Başını büküp yaşlı adamın abdest almasına yardımcı oldu.

Yaşlı adam namazını kılıp camiden çıkınca Ömer Adil kardeşine dönerek

- Koyunları getir, dedi.

Koyunlar ağıldan getirilince,

Çoban yaşlı adama dönerek

- Koyunlar eksik beyim, dedi.

Ömer Adil sinirlendi.

- Ne ekşiği be adam! Ben saymıştım, dedi.

Tekrar saydı. Çoban haklıydı. Ağıla gitti. Birkaç koyun orada bırakılmıştı. Ardı sıra kardeşi geldi.

- Ağabey onları da çayırın zararına saydım, dedi.

Ömer Adil kardeşine sert bir tokat attı.

- "Biz eşkıya değiliz, dedi.

Koyunları getirip çobana teslim etti.

Yaşlı adam katırına bindi.

- Ah ah! İnsan koyun sürüsüne ateş eder mi be adam! dedi.

Ömer Adil

- Biçilmemiş çayırlara sürü salınır mı be amca?" Diye cevap verdi.

Çoban koyunlarını önüne kattı. Sonra yaylalarına doğru çekip gittiler.

Baharla birlikte tarla çayır işleri başlar, köylüler kışın zor meşakkatinden baharın tatlı meşakkatine koyulurlardı. Her çayır biçme döneminde yaklaşık bir ay kadar çayırıklarda bulunan taştan yaptıkları derme çatma peylerde kalırlar, çayırları biçip toplar ve yaptıkları bağları yaklaşık on kilometre aşağıdaki köye öküz arabalarıyla sabırla taşırlardı. En iyi tirpan sallayanlar peş peşe takılır ve saatlerce yorulmadan usanmadan çayırı biçerlerdi. Her yaz mevsimi haziran-temmuz aylarında bu dere insanla dolup cıvıl cıvıl olur, insanlar çekilince ıssız bir vadiye dönüşürdü.

Çayır-tarla zamanı başladı. Arzu eşiyle çayırlara gitmek için hazırlık yaptı. Önceden hazırladığı yiyecekleri çuvallara doldurdu. Büyük maden bir bakraca mayaladığı yoğurdu aldı. İnce söğüt dallarından yaptığı sepeti samanla doldurup sonra onun içine kırılmasın diye özenle yumurta yerleştirdi. Kağının ardına bindi. Kağrı hareket edince demir halkalı tekerlek yoldaki tümseklere çarptı. Bakraçtaki yoğurt bir o tarafa bir bu tarafa serpişti. Araba tekerlerinin gıcırdayan sesinin eşliğinde saatlerce yolculuk yaptılar.

Arzu'nun kaderi eşine bir iple bağlıymış gibi bu adamın ardı sıra dolanıp durur, sanki bir önceki yılın sahneleri yeniden oynatılan bir film gibi hayatı devam eder giderdi.

Aradan biraz zaman geçmiş, çayırlar biçilmiş, çayır işleri bitmiş, arpa-buğday tarlalarının işleri başlamıştı. Ömer Adil boş kaldıkça bahçeden kalan işleri yapmaya devam ediyordu.

Bir gün bahçe duvarının kalan son kısımlarına kaya taşırken, şeritle kağrıya taşı bağladı. Öküzler biraz hızlı hareket edince kayaların bağladığı şerit koptu. Ömer Adil sinirlenip öküzlere;

- Lanet olsun! Diyerek birkaç değnek vurdu. Bu arada derinden derine bir ısıklık ve türkü sesi geliyordu. Alnının terini sildi. Ellerini kaşının üstüne götürerek etrafı kontrol etti.

Aşağıda orakla arpa tarlasını biçen kadınlar vardı. Onların biraz aşağısında güney kısmındaki tepeliğe öküz arabalarını bırakmış, öküzlerini bir tarlaya sürüp ısıklık çalıp, türkü söyleyerek ağaç kesen iki adam gördü. Onların yabancı olduğunu anlaması uzun sürmedi. Kadınların da bu adamlardan rahatsız olduğunu anladı. Ömer Adil kendi arabasını bırakarak hızla onlara doğru koştu. Kağının koşu kısmını var gücüyle kaldırıp sürükleyip tepeden aşağı bıraktı.

Derenin dibine kadar yüzlerce metre yuvarlanan kağrı paramparça oldu.

Defolup gidin it oğlu itler, dedi. Adamlar korkularından öküzlerini de bırakıp kaçıp gittiler.

SON AV

Kış mevsimiydi. Ömer Adil çocuklarından ikisini dışarı çağırdı. Onlara

- Gidin Hasan ile Mehmed'i çağırın, dedi.

Çocuklardan biri aheste aheste gitmekteydi.

- "Koşsana it oğlu it!" diye ardından bağırarak ayağıyla önündeki kar yığıntısına bir tekme attı. Çocuk üzerine gelen karı silkeleyerek koşmaya başladı. Kısa bir süre sonra iki arkadaşı da gelmişti.

Onlara,

- Hazırlanın yarın gidip keklik tuzaklarını kontrol edeceğiz, dedi.

Hayır deme şansları yoktu.

İkisi de

- Tamam, dedi.

Aralarında biraz konuşurlar. Ömer Adil onlara ne yapacakları hakkında bir şeyler anlatıyordu. Onlarda pür dikkat dinliyordu.

Köylüler, kış aylarında bazen buz tutan dere sularının buzunu kırar balık avlar, bazen de keklikler için tuzak hazırlar, tuzakların içine yem serper ve yeme gelen keklikleri tuzağa düşürürlerdi. Tuzağın içindeki yemle hayatta kalan

keklikleri birkaç günde bir toplarlar onları yaptıkları büyük kafeslerde beslerlerdi. Kış aylarında keklik tuzaklarını kontrol ederken tavşan avlar, kurt, tilki, domuz gibi hayvanlar da bazen bu avlanmaların kurbanı olurdu. Ayı avlamak ise gelenek olarak cesaretin bir göstergesiydi.

Ömer Adil sabahın erken saatlerinde uyandı. Ahırdaki hayvanları yemlemek için ot yığınınına doğru gitti. Kürekle karla kaplı yolu geçebilecek kadar açtı. Tayanın (bağ yığını) üzerine çıktı.

Ardından gelen eşi Arzu;

- Bey dikkat et düşeceksin, diye seslendi.

Kadına

- Defol itin kızı. Senden mi öğreneceğim dikkatli olmayı? Dedi.

Kadın mırıldandı

- Buna iyilikte yaramıyor. Ne halin varsa gör, dedi.

Başını eğerek eve doğru gitmeye başladı.

Ömer Adil ardından bağırdı.

- Bıdılanma bıdılanma!

Ömer Adil tayanın üzerinden aşağıya bir kocaman bir bağ düşürdü. Aşağı inip oradaki orağı sertçe bağa vurdu. Bağı sırtlandı. Dizleri üstüne çökerek yavaş yavaş kalktı. Kardan temizlediği patikadan geçerek onu ahıra kadar taşıdı.

Ahırın kapısını boş kalan eliyle iterek, sırtındaki bağı girişteki boşluğa bıraktı. Biraz soluklandıktan sonra ahırını temizledi. Otları hayvanların yemliklerine doldurdu.. Sonra köşede duvara yaslı duran omuzluğu aldı. Orda bulunan kovaları omuzluğun kancalarına takıp omuzluğu sırtına aldı.. Çeşmeye vararak su doldurup getirdi. Getirdiği suyu hayvanların suluklarına doldurdu. Bu meşakkatli işi birkaç kere yapıp su taşıma işi bittikten sonra kümesteki tavuklara biraz yem serpip hızla eve doğru yöneldi.

Kadın sobayı yakmış ve kahvaltılık bir şeyler hazırlamıştı. Onu beklerken oyalı al yazmasını boynunun arkasına dolamış, sobanın karşısında demir dişli ahşap yün tarağıyla taradığı yünleri kirmanda sabırla eğirip yün ipliğe çeviriyor, yünden çorap, bere ve yelek gibi giysiler dikiyor, bir yandan da tavandaki odun direklere asılmış beşikteki çocuğu sallayıp türküler çalan radyoya eşlik ediyordu.

Ömer Adil içeri girdi. Beşikte ağlayan çocuğa;

- Bi sus be çocuk!" diye bağırdı. Çocuk bir anda sustu.

Sobanın etrafına kümeleşen diğer çocuklar kaçarak bir köşeye çekildi. Kız çocuğunun elindeki bez bebek düştü.

Çocuk babasının gözlerinin içine bakarak dönüp bebeğini aldı. Koşarak kardeşlerinin yanına gitti. Ömer Adil bu bakıştan etkilenip ona tebessüm edip göz kırptı.

Sonra karısına dönüp, sert bir ses tonuyla;

- Kahvaltı hazır mı?

Kadın elindeki kirmanı telaşla kenara bıraktı.

- Hazır bey!" Dedi.

Adam alelacele kahvaltılık bir şeyler atıştırdı. Uzunca bir eşarby üçgen yaparak içine ekmek, peynir, haşlanmış yumurta ve tuz koyduktan sonra sıkıca beline bağladı. Matarasına su doldurup ağzını ahşaptan yaptığı kör tapa ile sıkıca kapattı. Duvara asılı olan tekli av tüfeğini ve büyük kamasını aldı. Birçok yeri yırtılmış mermi kuşağındaki mermileri kontrol edip, mermileri sağlam gözlerle doldurdu. Kuşağı sırtına attı ve dışarı çıktı.

Dışarı çıktığında arkadaşları kapının önünde hazır vaziyette onu beklemekteydi. Beraber ağılın arkasından köyün üst tarafına geçtiler. Burada bulunan büyük kayalığın içinde dar ve tehlikeli bir geçit vardı. Yolu kısaltmak için bu geçitten geçmeye karar verdiler.

Geçitten geçerken arkadaşlarından birinin ayağı kaydı ve bir alt kayanın üzerindeki kar yığınınına saplandı. Onu biraz uğraştan sonra çıkardılar ve yola devam ettiler.

Vadinin başına vardıklarında biraz soluklandılar. Arkadaşları ceplerinden çıkardıkları tütün tabakalarından birer sigara sardı. O sigara içmiyordu. Matarasından birkaç yudum aldı. Sigara içen arkadaşlarına dönüp;

-Şu miratı insanlığın başına kim bela etti acaba? Dedi.

Sigaralar bitince keçi yolu dedikleri yola koyuldular. Yolda daha hızlı ilerlemek için genelde rüzgârın kardan temizlediği sırtlıkları kullanıyorlardı. Keklik tuzaklarının birkaçını kontrol ettiler. Sadece birinde keklik vardı. Gerisi boştu.

Ömer Adil

- Devam edelim dönerken tekrar bakarız, dedi.

Yola devam ederken kurdun bir tavşanı kovaladığını gördüler. Kurda birkaç kez ateş açtılar. Ancak mermi isabet etmedi. Kurt silah sesini duyar duymaz tavşanı bırakıp başka yöne kaçmaya başladı. Onlarda kurdu bırakıp tavşanın peşinden gitmeye devam ettiler. Biraz kovalamacadan sonra tavşan gözden kayboldu. Tavşanın karda bıraktığı izleri takip ederek, tekrar tavşanın bulunduğu yeri buldular.r.

Ömer Adil

- Ateş etmeyin ben atacam, dedi. Ve ateş ederek tavşanı vurdu.

- Git getir şunu, dedi.

Arkadaşlarından biri gidip tavşanı getirdi. Tavşanı kestiler.

Bu kovalamacada onları önceden bildikleri bir ayı ininin yanına getirmişti.

Arkadaşlarına;

- Şu ine de bir bakalım mı? Dedi.

Arkadaşları biraz tedirgin olup ve duraksayıp birbirlerine baktılar.

- Ne o, korktunuz mu? Diye güldü.

- Korkmayın bir şey olmaz, dedi.

- Sen bilirsin dediler.

Tavşanı, yaptıkları büyük bir kartopunun içine koydular. Hepsinin elinde tekli av tüfeği ve bellerinde kama dedikleri büyük bıçaklar vardı. Ömer Adil önden gidip yuvanın önündeki karı temizledi. İnden içeriye bir kez ateş açtı.

Herhangi bir hareketlilik olmayınca cesaretle tekrar inin ağzına kadar eğildi. Elindeki küçük ışıldakla yuvayı kontrol Etti.. Sevinçle geri çıktı.

- Yuva dolu, ayı içerde, dedi.

Tüfeğine bir mermi yerleştirip tekrar ateş açtı. Ayı aylardır uyumanın verdiği uyuşukluktan ve mermilerin isabet etmemesinden olsa gerek yuvadan çıkmadı. Onu dışarı çıkarmaya kararlıydı. Ateş yakmak için eldivenlerini çıkarttı. Elleri üşümeye başladı. Birbirine sürttüğü ellerini nefesiyle ısıtmaya çalıştı.

Arkadaşlarına;

- Biraz çalı çırpı toplayıp getirin, dedi.

Cebinden çıkardığı kibritle çalı çırpıyı birkaç denemede tutuşturmayı başardı. Odun parçaları nemli olduğundan yuvanın önünde kocaman bir duman bulutu oluştu. Kenardaki kavak ağaçlarının dibine çekilip sessiz bir şekilde sabırla beklemeye başladılar.

İçeri giren dumana daha fazla dayanamayan ayı, kendisini dışarı atıp cılız bir sesle böğürmeye başladı. Bu esnada büyük bir panik havası oluştu. Bir silah sesi duyuldu.. Ardından "gözüm gözüm" diye bir feryat yükseldi. Silahların birinde kuş mermisi vardı. Panikten dolayı kontrolsüz bir şekilde ateşlenince yuvanın üstündeki kayaya çarpıp arkadaşlarından birinin gözüne kurşun parçaları gelmişti. Ancak herkes kendi derdine düşmüş, kara bata çıka ayıdan kaçışıyordu. Ayı onu ve diğer arkadaşını önüne katıp yokuş aşağı kovalamaya başladı. Geride kalan yaralı arkadaşının feryadı dinmiyordu. Mehmed gözüne dokunamıyor acı içinde kıvranıp feryat ediyordu.

Ayı Ömer Adil ve Hasan'ı önüne katıp kovalarken Hasan yere düştü. Ve hızla giden ayının gerisinde kaldı. Ayı Ömer Adil'i kovalamaya devam etti. Kovalamaca sürerken Ömer Adil'in lastik ayakkabılarından biri çıktı. Tüfeği yere düştü.. Bu arada ayı diz kapağının altından yakaladı. Yokuş aşağı hızla silkeleyerek sürüklemeye başladı. Ayağını ayının azı dişlerine kaptıran Ömer Adil belinden kamasını çekerek ayıya vurmaya başladı.

Lakin bıçak bir türlü ayının sert derisine saplanmadı. Üstelik darbe alan ayı kızdıkça onu sarsıp canını daha fazla yakıyordu. Bunun üzerine bıçağını ayının ağzına burnuna vurmaya başladı. Bunu hırsıyla ve can havliyle defalarca yaptı. Ayının ağzı burnu kan içindeydi. Ayıyla birlikte tipinin oluşturduğu kocaman bir tümsekten aşağı yuvarlandılar. Ayı bir tarafa adam bir tarafa düşer. Canı iyice yanan ayı adamı bırakıp ileride bulunan harabelere doğru koşmaya başladı. Karın üzeri kanla boyanmıştı. Bir vahşetin yaşandığı bu drama sahnesi uzaktan bir kartpostala benziyordu. Düşüp arkada kalan Hasan ayının Ömer Adil'i bıraktığını görünce, yaralı arkadaşının yanına döndü. Mehmed cansız bir halde yatıyordu. Yaralanmanın acısıyla bayılmıştı.

Gözünün etrafındaki kanı sildi. Beline bağladığı kuşağı çözdü. Bezi arkadaşının gözüne bağladı. Onu uyandırdı. Ateşi biraz harlayıp onu ısıtmaya çalıştı. Ömer Adil'in de dönmesini bekledi.

Ömer Adil ayağından ciddi derecede yaralanmış, ayakkabısının biri karda kaybolmuş ve arkadaşının feryadı kulaklarında çınlıyordu. Ayağını kontrol etti. Karın soğuşundan dolayı fazla kan akmıyordu. Bıçağıyla elbisesinden bir parça kesti. Ayağını sıkıca sardı. Tüfeğine doğru çıkıp onu aldı. Öfkesi bir türlü dinmek bilmedi. Seke seke ayının peşine düştü.

Ayı tavanı yıkılmak üzere olan toprak ve taştan yapılmış 'pey' dedikleri eski yayla evlerinden birine girdi. İki de yaralıydı.

Peyin yanına kadar ayının peşinden geldi. Peyin üst tarafındaki tümsekten duvarın üstüne çıktı. Yıkılmakta olan taşları ve çürümüş odunları iyice itti.. Üzerindeki karında etkisiyle ağırlaşan tavan gürültüyle çöktü. Ayı göçüğün altında kaldı. Biraz inlemenin ardından ortalığı büyük bir sessizlik kapladı. Orada biraz bekledi. Sonra bir zafer kazanmış komutan mağrurluğuyla diğer arkadaşlarının olduğu yere doğru sekerek yürümeye başladı. Yürürken hayvanın iniltileri aklına gelince canı biraz sıkıldı. Sonra ayının parçaladığı ayağına bakıp;

- Ama o hak etti, diye mırıldandı.

Yuvanın önüne kadar çıkarak arkadaşının durumuna baktı. Mehmed perişan haldeydi.

- Güneş batmak üzere, köye dönmeliyiz, diye cılız bir ses duyuldu.

Tok bir ses

- Haklısın, sen Mehmed'i al, siz önden gidin ben size yetişirim, dedi.

Hasan Mehmed'in omuzunu omuzuna aldı ve yola koyuldular.

Ömer Adil kalan közlerle bıçağını iyice ısıttı ve ayağının yaralı kısmını dağlamaya başladı. Ateşi biraz harlayıp, karda ıslanan elbiselerini biraz kurutmaya çalıştı. Hasan hayretler içinde dönüp dönüp onu bakıyordu. Korkudan bir şey söylemeden yavaş yavaş ilerlemeye çalışıyorlardı.

Ömer Adil

- Size ne dedim gitsenize! diye bağırdı.

Hava iyice soğumuş akşam ayazı bıyıklarında kırağılar oluşturmuştu. Soğuşun etkisiyle ayağının acısını çok fazla hissetmiyordu. Sanki canını yakan başka bir şeyler vardı. Ateşin başında biraz daha durup dinlendikten sonra, ağır ağır köye doğru yürümeye başladı.

Kurt uzaktan uzağa onları seyrediyordu. Onlar gidince etrafı kolaçan etmek için tekrar olay yerine geldi.. Kokusunu aldığı tavşanı aramaya başladı.. Çok geçmeden kartopunu keşfetti. Kartopunu hızla eşeleyip içindeki tavşanı çıkarıp yemeye başladı. Onların arkasından kimse kimsenin nasibini yiyemez der gibiydi.

Arkadaşları Ömer Adil'den önce köye varmıştı. Mehmed'i bir kızağa bindirmişler ve birkaç komşudan akrabadan kişiler kızağı sürükleyerek kasabadaki sağlık ocağına kadar alıncaya götürmekteydiler. Köye döndüğünde yaralı arkadaşının hastaneye götürüldüğünü öğrendi. Tek başına yola koyuldu. Ve hastaneye vardı. Kasabadaki sağlık ocağı hastayı şehir merkezindeki büyük hastaneye sevk etmişti. Ayağının tedavisini yaptırdı. Oradan şehre giderek arkadaşını ziyaret etti. Arkadaşının bir gözü sargılıydı. Gözünün görme yetisini kaybettiğini duydu. Beyninden

vurulmuşa döndü. Duvarın dibinde iki yağı üstüne çöktü. Gözlerinden yaş akmaya başladı.

O gece uyuyamadı.

- Ayının ahı mı tuttu ne, dedi.

Gözlerini kapattıkça ayının inlemesiyle uyandı. Uykuları ayının can çekişmesi ile arkadaşının feryadı arasına sıkışmış gibiydi. Bir ara uykuya dalar gibi oldu.

- Siz yerdekilere merhamet edin ki göktekilerde size merhamet etsin." Diye bir ses duydu. Nebevi bir buyruktu bu. İrkildi. Uykuları kâbusa dönmüştü.

Ayağının acısını hissetmiyordu. Kimseye eyvallahı olmayan bu sert ve acımasız adam sanki ilk defa vicdanının sızladığını hissediyordu. Günlerce bu sancının esiri oldu.

İçinden bir ses;

-Yeter artık boş yere harcadığın ömür, eşin senden korkuyor, arkadaşların çekiniyor, çocukların seni gördü mü yabancı biri gibi davranıyor, kaçacak yer arıyor. Bu merhametsizlikten dağdaki dilsiz hayvanlar bile kurtulamıyor.

Yetmedi mi? diyordu.

Birkaç gün sonra gittiği şehirden gözünü kaybeden arkadaşıyla birlikte köye döndüler. Mehmed kaybettiği gözünün acısından sızlanıp duruyor, O ise susmakta ve derin düşüncelere dalmaktaydı.

Günler günleri kovalıyor, lakin onun sancısı azalmak yerine artıyordu. Her şeyden kaçmak istiyordu.

- Bir şey ama ne, bir el ama kimin eli, bir ses, bir nefes ama kimden. Kimden, kime kaçmalıyım. Diye mırıldandı.

Artık ruhunu dinlendirecek, bir yuvaya ihtiyacı olduğunun farkındaydı. Koca köy odalarından oluşan bir yuvaya sığmıyordu.

- İnsan Peygamber çiçeği gölgesinde yetişmiş Ebu Cehil karpuzu gibi acı ve zehirli bir varlık mıdır?

- Merhamet etmediklerimiz bize merhamet etmeyenler değil ki. Diye sürekli çeşitli iç sesleriyle geçiyordu günleri.

Onu bu girdaptan ancak başka bir girdap kurtarabilirdi. İhtiyacı olan şey sadece vicdanının kılçıklarını içine bırakabileceği bir kuyuydu belki de.

Ertesi sabah erkenden ağıla gitti ve ağılda bulunan hayvanlardan birkaç tanesini çıkardı. Avda gözünü kaybeden, maddi durumu da çok kötü olan arkadaşı Mehmed'in evine kadar götürdü.

- Biliyorum gözünü geri getirmeyecek ama bir özür olarak kabul et, dedi.

Mehmed

- Senin bir suçun yok, panikten tüfeğimi kontrolsüz ateşledim, dediyse de onu dinlemeden geri döndü.

Evine döndüğünde kenarda köşede toz tutmuş eski kitapları çıkarıp temizledikten sonra okumaya başladı. Gün geçtikçe kitaplarla bağı artıyor, sayfaların boşluklarına bir şeyler karalıyordu. Kasabaya indiğinde sahafa uğrayıp birkaç kitap daha aldı.

Bir kitap kapağının iç tarafında şu kıta yazıyordu;

Yükselip çıkınca kırkı zamanın

Teklemeye başlar çarkı dümenin

Vurunca teline aşkı kemanın

Kederli kadere karılır insan...

- Ben daha zamanın kırkına erişmedim lakin bu kederle karılan sanki benim kaderim, dedi.

Eşi Arzu, kocasının değişimini fark ediyor lakin bir türlü bu soğuk ve sert adamın ne yapmaya çalıştığını anlamlandıramıyordu.

Çocuklarına:

- Babanız kötü bir insan değil. Yiyecek içeceğinizi temin ediyor, fakir fukara gördü mü sofrasını paylaşıyor, yaşlılara hürmet ediyor, kimseye de boyun eğmiyor, diyordu.

Ömer Adil sürekli derin düşüncelere dalıyor, geçmişte yaptığı bazı gaddarlıkları hatırlıyor, hüzünleniyordu. Koyunlara kurşun sıktığını hatırladı.

- Haklı olmak doğru olanı yapmaya engel değildir aslında, diye geçirdi içinden.

Kadın adamın yanına geldi. Düşünceli tavrını görünce gayri ihtiyari;

- Senin de bir ayarın yok bey, dedi.

Adamın kızacağını düşünüp telaşla yüzünü başka yöne çevirdi. Ömer Adil kadına uzun uzun baktı ve sadece sustu.

Çocukları ise birlikte eğlenceli vakit geçiriyorlardı. Beraber bir kızak yaptılar. Ve çocukların köyün diğer köyün çocuklarıyla kızak kaymaya başlayınca çocukların arkasından biraz bakakaldı.

Ömer Adil kılçıklarından kurtulmak için hacca gitmeye karar verdi. Hacca gidip tamamen arınmak istiyordu. Ağlında koyunları vardı. Onları kasabadaki hayvan pazarına getirdi ve uygun fiyatlara satmaya başladı.

Dolandırıcının biri bu saf köylü kılıklı adamı görünce;

- Bunlardan bir tane bana sat. Paranı koyunu eve götürüp evden alıp getireyim dedi.

Ömer Adil

- İyi de seni tanımıyorum bir kefilin, ödeyeceğine dair bir şahidin var mı? Diye sordu.

Adam;

- Kefilim de şahidimde Allah, dedi.

Ömer Adil

- Kefili Allah olana nasıl yok diyebilirim ki? Dedi. Dolandırıcı koyunu alıp gitti bir daha da dönmedi.

Ömer Adil kazandığı parayla, hem evin temel ihtiyaçlarını alacak hem de hac masraflarını karşılayacaktı. Hayvan pazarında başka biri Ömer Adil'in aldığı parayı görünce peşine takıldı. Ömer Adil uzun zaman takip edildiğinin farkına

varmadı.

Eşine bir tane kasetçalar almayı düşünüyordu. Bir mağazaya girdi ve satıcıya bir kasetçalar almak istediğini söyledi. Kasetçalar bir koyun parasıydı. Biraz pahalı geldi. Lakin satıcı

- Radyo dinlersin, ses kaydedersin, kasetçalar sadece çamaşır ve bulaşık yıkamaz, her şey yapar, dedi.

Ömer Adil adamı biraz dinleyince ikna oldu. Kasetçalar ile birlikte ona birkaç türkü kaseti aldı. Oradan ayakkabıcıya gidip kendine bir de kundura aldı.

Ömer Adil kasetçalarını ve ayakkabısını aldıktan sonra namaz kılmak için bir camiye geldi. Abdest almak için şadırvana oturdu. Cebinde para olduğundan, tedbirli davranıp paltosunu askıya asmayıp omuzlarına attı. Abdestini alırken bir adam etrafında bir iki tur attı. Ona çarptı. Paltosu omuzundan düştü.

- Fe Süphan Allah, dedi.

Çarpan adam kibarca

- Özür dilerim, dedi.

Ömer Adil yüzünü dönmeden

- Olur, öyle şeyler kardeşim, önemli değil, dedi.

Adam hızla oradan uzaklaştı.

- Ömer Adil abdestini tamamlayıp paltosunu giydiğinde cebi bomboştu.

Koyunların parasından elinde bir kasetçalar ve bir çift ayakkabıdan başka bir şey kalmamıştı. Ne hırsızın yüzünü görmüştü ne de nasıl bir tipi olduğunu biliyordu. O yıl hacca gidemedi.

- Her şer görünende bir hayır vardır ama beni hac yolculuğundan alı koyan hayır ne ola ki, dedi.

Köye doğru yola koyuldu. Köy yolunda bir kayalığın üzerine oturdu. Ve kasetçalarını açtı. Hüzünlü bir türkü çalmaktaydı. Bir müddet kayanın üzerinde tefekküre daldı.

Köye geldiğinde canı iyice sikkindi. Evine doğru giderken akrabalarından münasebetsiz bir adamla karşılaştı. Adam ayakkabılarını gördü.

- Ooo ne güzel ayakkabı. Onları bana verir misin? Dedi.

Adamı kırmamak için

- Bunlar senin ayağına olmaz, benim ayaklarım biraz büyük, dedi.

Akrabası;

Yoo, olur. Ben otuz dokuzdan kırk beşe kadar giyebiliyorum, dedi.

Ömer Adil La havle... diyerek başını bir yana döndürüp İnsan kendini eşekliğe vermekle eşek olmaz, dedi.

Akrabası

- Anlamadım, dedi.

-Boş ver, bende anlamadığın için dedim, dedi ve yoluna devam etti.

Eşi olayı öğrendince;

- Elde avuçta da bir şey kalmadı ne yapacağız?

Ömer Adil

- Allah büyüktür hanım, dedi...

Günler günleri kovaladı. Şubat ayının sonu gelmişti. Her şeyden kaçmak istiyordu. Ancak nereye gideceğini kendisi de bilmiyordu. Artık hac yolu da ona kapanmıştı.

- Her nereye gitsem kendim de benimle beraber gelmeyecek mi? Dedi içinden.

Eşine

-Hanım, havalar biraz ısınsın, yollar açılsın baharla birlikte beş on günlüğüne bir yolculuk yapıp döneceğim, dedi.

Eşi

- Nereye gideceksin bey, dedi.

Adam

-Kendimden uzak bir yere, diye mırıldandı.

Kadın bir şey anlamadı. Tekrar sormaya da cesaret edemedi. Boynunu büktü ve oradan çıktı.

Mart ayıyla birlikte kar boyu bazı yerlerde iki metreyi bulmuş, köy yolunun açılma ihtimali kalmamış, köyün şehirle bağlantısı tamamen kesilmişti. O her gece kalkıyor, biraz Kur'an okuyor, gece namazı kılıyor ve sabah namazı vaktine doğru camiye gidiyor, cami sobasını yakıyor ve cemaat gelene kadar cami ısınmış oluyordu. Bir gün Kur'an okurken şu ayet bütün ümitsizliklerini yıktı: "De ki: Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım, Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah bütün günahları bağışlar. Çünkü O, çok esirgeyen, çok bağışlayandır. Azim olan Allah ne güzel, ne doğru söyledi, dedi.

Yalnızlığı seven bir yapısı vardı. Lakin gün geçtikçe eşten dosttan daha çok uzaklaşıyor, iyice içine kapanmayı tercih ediyordu. Camiye her gidişinde ruhunu dinlendirecek, nefisini arındıracak, onu bu girdaptan kurtaracak bir yer düşünüyordu. Etrafına bakınırken caminin köşesindeki minberin altı gözüne ilişti. Minberin altında kocaman bir boşluk vardı.

- Allah'a dönmek için Allah'ın evinden daha güzel nere olabilir ki? Dedi.

Camiye cemaat gelip gidiyordu. Bu yüzden caminin içi olmazdı. Ancak caminin altında bir boşluk onun için hiç de fena bir fikir değildi. Bu fikir onu biraz heyecanlandırdı. Caminin altında kendine barınacağı bir yer yapmaya karar verdi. Ayağa kalktı. Minberin altını iyice kontrol etti. Tahtaları ayağıyla yokladı. Camiye zarar vermeden kazabilirim, diye düşündü. Sanki uzağa gitmeden, en uzağa gitmenin yolu açılmıştı.

Mısraların Gücü

[ikiyanayasa]İnsan; varoluş itibariyle fani olsa da ezeli ve ebedi olan yaratıcının ruhundan üflediği bir varlıktır. Sonu olan bir bedenın sonsuz bir güçten aldığı bu ilhamdan dolayıdır ki kabına sığması imkânsız bir halde yaşar. Bu sığılması imkânsız olan kap; kimi zaman kelamla, kimi zaman kalemle, kimi zaman öfkeyle, kimi zaman aşkla, kimi zaman da kibir gibi çeşitli davranışlarla dışarı dökülür.

Biz sadece kalemle dökülen kısmını ele alacağız. Ve bu kalemin de sadece şiirle olan kısmını. Ve bu şiirle olan kısmının da teknik ayrıntıya girmeden göreceli olarak sadece bir kısmını.

Şiiri öteden beri birçok düşünür, şair, yazar tanımlamaya çalışmış ve her tanımlayan bakış açısına göre görüş açısına göre farklı yorumlamıştır. Bu aynı yükseklikte olmayan iki kişinin bakış açıları aynı olsa da görüş açılarının farkından kaynaklanabileceği gibi şiire bakış açısıyla, dünyaya bakış açısıyla, yaşadığı zamanla ya da inançlarıyla da ilişkilendirilebilir. Örneğin Aristo şiiri 'Eşya ve hadiseleri taklitten ibaret' olarak yorumlarken, İbn-i Haldun 'Belagatli söz' olarak tanımlar. Ahmet Haşim 'Şiir düz yazıya çevrilemeyen dildir,' der. J. Cocteau 'Ne masayı anlatacağım diye masa kelimesini, ne kuşu anlatacağım diye kuş kelimesini, ne de aşkı anlatacağım diye aşk kelimesini kullanacaksınız,' der. Necip Fazıl 'Mutlak hakikati arama işi' olarak tanımlarken 'Mutlak hakikat ise Allah'tır diye şiiri ilahi bir arayış olarak görür.

Şiir İslam âlimlerinin de üzerinde tartıştığı bir konu olmuştur. Cahiliye Araplarında çok büyük bir öneme sahiptir şiir. Cahiliye şairleri Kur'an-ı Kerim'in nazil olması ile o eşsiz güzelliği karşısında ezilmişler ve bu şairlerin Hz Muhammed'i cinlerden ilham alan bir şair olarak nitelendirmelerine sebep olmuştur.

Kur'anı Kerim'in Yasin suresinin 'Ve biz ona şiir öğretmedik. Bu onun için gerekmez de' ayeti gibi bazı ayetlerde şiire tenkit var ise de bu Hz Muhammed'e şairlik isnadının reddine ilişkin bir tenkittir. Yine "Şairlere gelince, onlara da azgınlık uyar. Görmüyor musun onları, (nasıl) her vadide şaşkın şaşkın dolaşırlar? Ve onlar yapmayacakları şeyleri söylerler" (eş-Şuara, 26/224-26) ayetinde bu tenkitleri görüyoruz. Ancak sûrenin son ayetinden de anlaşılacağı gibi Allah iyiliği emreder münkeri nehy eder. Bu nedenle iyi olan kötülüğü yaymayan şairler bu yargının dışına çıkarılmıştır. "Ancak iman edenler, salih amel işleyenler, Allah'ı çok ananlar ve kendilerine zulmedildikten sonra (rakiplerine) üstün gelmeye çalışanlar böyle değildir. Zulmedenler, yakında nasıl bir inkılâba uğrayıp devrileceklerini bileceklerdir" (26/227).

Hadisi Şeriflerde Peygamber Efendimizin şiire bakışının özetidir. Hadislerde İslâm'a saldıran şairlerle şiirleri yerilmiş, Müslüman şairlerin bunlara karşılık vermeleri teşvik edilmiştir. Müslüman şairlerden Ka'b bin Mâlik'e "Onları hicvet, çünkü nefsimi elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, senin şiirin onlar için oktan daha etkili ve yaralayıcı olacaktır" buyuran Peygamber efendimiz "Şiirde büyüleyen, etkileyen bir güç vardır". "Kimi şiirde elbette hikmet vardır", "O, yani şiir bir sözdür; güzeli güzel, çirkinini çirkindir," diye buyurmuştur. Hadisi Şerifler ile Kur'an-ı Kerimde de buyurulduğu gibi şiir iyi ya da kötü, iyilik ve kötülük mihengine vurulmalı müspet olanı alınmalı menfi olanı, zararlı olanı ise tasfiye edilmeli onunla mücadele edilmelidir.

Şiir her döneme her konumdaki kişiye etki etmiştir. Şaraylardan taşradaki en ücra köşelere kadar, en medeni toplumlardan en ilkel kabilelere kadar izlerini görmekteyiz. Yerine göre bizi coşturan bir oyun havası, bizi duygulandıran bir türkü, milli duygularımızı kabartan bir marş, manevi bir iklim sokan bir ilahi, bir annenin bebeğini uyuturken mırıldandığı ninni de hakikatinde bir şiirdir. Kenar mahallede yalın ayaklı bir çocuk bir şiir olurken, bir zülûf bir endam da şiir olmuştur. Derin maviliklerden, dumanlı dağlara kadar şiir her yeredir. Gönülde de vardır, gözdede vardır. . Padişahlarda şair olmuştur, çobanlarda. Hocalar da şiir yazmıştır, taleberde. Güle de şiir yazılmıştır, eşeğede.

Bu gönülde de gözde de olan mısralar insanı ipe götürebileceği gibi insanı ipten alabilecek güce de sahiptir. Kralların, padişahların övgülerine mazhar olmuş şairler olduğu gibi, bu nedenle gazaba uğramış şiirleri hayatlarına mal olmuş şairlerde vardır. Hicivleriyle meşhur Şair Nef'i nin bu mısralarından padişah IV. Murad da nasibini almış ve şairin şiir yazmasını yasaklamıştır. Ancak şair dayanamamış sadrazama yazdığı 'a'köpek' şiiri onu ölüme sürüklerken ardından; "Gökten nazire indi Sihâm-ı Kazası'na

Nef'i diliyle uğradı Hakk'ın belâsına," mısralarının yazılmasına neden olmuştur.

Şair Sümbülzade Vehbi'nin Sultan III. Selim'e yazdığı 'rücu' şiiri; aynı şiirdeki bir mısranın şairi ipe götürebileceği, diğer bir mısra ile şairin hediyeleşme gark olabileceğinin delili gibi önümüzde durmaktadır.

Padişahların dalkavukları olduğu gibi şairin ve şiirinde dalkavukları vardır. Sürekli birbirini alkışlayan, birbirinin gururunu okşayan, ortada bir eserin olup olmamasına bakmadan, 'Dam üstünde saksığan, şak şak şak, Vur beline kazmayı, şak şak şak,' tadında popüler kültürün kölesi olmuş şair, okur ve yazar sayısı azımsanamayacak kadar fazladır. Sosyal medyalar hiç bir toplumsal olayı olguyu ele almayan, hiç bir edebi değeri olmayan karalamalar ile, anlamsız süslü sözlerle dolup taşmaktadır. Kaliteli şairler, kaliteli şiirler bu kalabalık içinde popüler kültürün arasında kaybolup gitmektedir.

Sonuç olarak; İnsanın kendinden kaçarken kendine yakalandığı yerdir şiir. Çekip giderken kendine gittiği yer. Kimine göre imgesel bir derinlik, kimine göre dimağa hoş gelen bir söz, kimine göre müzikal bir tını. Bazen bir kaçış, bazen bir sığınıştır.

Şiir hayatın bir parçası olarak hep vardı ve hep var olacaktır. Bir nesneyi amacı dışında kullanmak nasıl olumsuz sonuçlar doğurabiliyorsa bu süslü kelimeler içinde geçerlidir. Hikâyelerde yazar kahramanını yaşatabilir de öldürebilir de. Şair bundan daha fazlasını bir dörtlükle yapabilir. Okurunu coşturabilir, hüzünlendirebilir, ağlatabilir ya da zehirleyebilir. Şiir her ne kadar 'Hüznün çocuğu' olsa da, şair her zaman hem kendi için, hem de okur için bir umut yolu açmakla mükelleftir. Ölüme giderken vuslat görmeli, güneşi görme umudunu diri tutmalıdır.

[/ikiyanayasla]

Vaveyla

Gecenin üçüncü yarısında gözlerinin ırağındaki telefonundan gelen mesaj sesine uyandı. Uykunun verdiği ağırlıkla sanki üzerine inme inmiş gözlerini zoraki araladı. Uyuşmuş elleriyle çaprazına doğru uzanıp ayakları oynayan ahşap komidinin üzerine bıraktığı telefonunu aldı.

Mesaj kutusu her zaman ki gibi birçoğu saçma sapan olan teklif, istek ve önerilerle doluydu. Kutuyu silmek için tuşladı. Sonra bir an duraksadı.

- Bu kadar insan yalnızken bu kadar insan neden yalnız? Diye bir soru ile karşılaşmıştı.

Yıllarca bağırdığı boşluktan bir ses mi gelmişti?

-Siz de kimsiniz? Diye yazdı.

- Seni yarandan tanıyan biri. İçindeki yangının dumanından tanıyan biri, diye cevap geldi.

-Bu bir serap mı yoksa vaha mı? Diye mırıldandı.

- Neden buradasınız?

-Size büyük bir çölün kavgasını anlatacağım.

-Hangi çölün?

-İçinizde uzayıp giden çölün.

-İyide ben okyanus kıyısındayım.

-O sadece bir serap.

-Ama bu imkânsız su çöle izin verir mi?

- O zaman neden yazıyorsun?

- Belki içimden geldiği için, belki de bendime sığmadığım için.

- Kaç yıldır yazıyorsun?

- On yedi.

- Kime yazıyorsun?

- Belki elimden giden için, belki de içimdeki boşluğa. Belki en yakına, belki mesafelere. Belki yaşanmışlıklara, belki de yaşanmamışlıklara.

- O zaman sadece sus ve dinle, diye yazdı.

- Kimi dinlediğimi bilmek istesem kabalık mı etmiş olurum?

- Sadece dinle Vaveyla. Varlığını okyanustan alan büyük bir çöl varmış. İşte sana o çölün kavgasını, iç çekişlerini, iniltilerini, anlatacağım.

- Varlığını okyanustan alan çöl mü? Diye yazarak umursamaz bir tavırla bir gülücük gönderdi.

- Evet, sadece sus ve oku, diye bir cevap geldi.

Uzunca bir müddet mesaj kutusuna baktı. Merakla bekledi. Sonra bir mesaj daha gelmişti. Merakla beklenen kutuyu açtı. Şöyle yazıyordu.

- Gitmelerin var biliyorum, yıllarını cümlelere sığdırdığın. Kavgaların var, mısralara yüklediğin. İç çekişlerin var kimsenin duymadığı. Ah ettiğin keşkelerin, arzuladığın belkilerin var.

- İyide bunları sen nereden biliyorsun, ya da çölle ne alakası var?

- Seni yarandan tanıyorum demiştim ya Vaveyla, işte o tanıklıktan. O çöl ise içinde, diye yazarak devam etti.

Hakikatte insan kendini sandığı şey ile olduğu şey arasındaki uçurumda yaşayan bir varlıktır. Gitmelerin ve kavgaların arasına sıkıştırdığı keşkelerin ve belkilerin toplamından bir varlık. Kaçtığı şeyle kavuştuğu şeyin aynı şey olduğunu anladığında uyanır ancak. Ya da arzuladığı şeyin nefret ettiği kendi cehennemi olduğunu anladığında. İnsan bazen o kaçtığı şeyin kavuştuğu şeyle aynı olduğunun farkında değildir sadece.

- Gecenin bir yarısı gözyaşlarımın üstüne süslü tümceler kurmaya mı geldin?

- Ah Vaveyla sence neden gözyaşı döker insan?

- Bilmiyorum. Derdinden mi, derdine mi, ya da dertlerini serinletmek için mi?

- Dinle o zaman Vaveyla. Süslü cümlelerdir yaşanmışlıkları anlamlı kılan, onları ortaya çıkaran. İnsan bazen kendine bile itiraf edemeyeceği sırlarla doludur. Dışarıya sızan da bu sırrın taşıdığı kadardır. Bu da bir şiir olur, bir ağıt olur ya da gözlerden dökülen mercanlar olur. Bende bu dışarıya sızanı gördüm de geldim.

Yazışmalar devam ederken şafak gecenin yüzünü tırmalamaya başlamıştı bile. Zamanın kaçta vurduğunu öğrenmek için telefonunun saatine baktı. Bu arada bir mesaj daha düştü kutuya.

- Ne çok hayallerinde olmayan anılar biriktirmişsin?

- İyide bundan sana ne?

- Bazen bu iş çekişlerini duyar, onu dinlemeyi kendime vazife edinirim.

- Bu bir iyilik mi?

- Bilmiyorum Vaveyla. Belki de gözlerini hakikate kapatmamak.

- İyide bu sürgün yerinde bu cehennemim içinde neden ve neden ben?

- Ah Vaveyla! Yüreğindeki melal gözlerine vurmuş zarif kadın. Bu dünya zaten hassas kalpler için bir cehennem değil mi? Belki de bu kadar gözyaşı içerisinde bir tebessüm olmaya geldim. Senin iç çekişlerini duydum da geldim, diyerek

yazamaya devam etti.

- Bazı insanlar bülbüle güzelleme yaparlar. Şakımasını dinlerler. Kafeslerde muhabbet kuşları besleyip, hayran hayran güvercinlerin ahenkle nasıl uçtuğunu seyrederek.

Papağanlarla laf dalaşına girerler. Bahçelerinde güller, laleler yetişir. Bazı insanların payına ise dikenler içinde kargalar ve saksaganlarla ekmeğini paylaşmak düşer.

Bu insanlar okyanusun ışıltısına hayran olurlar. Oradaki hayat onları cezbeder. Maviliklerin böğrüne baş koyup gerisini unutanlarla bu insanlar aynı yerküreyi paylaşırsa da kendi içlerinde ayrı dünyaları vardır. Çünkü okyanusun haberi olmasa da yanı başındaki çölün de bir ruhu vardır. Ahları vardır kimsenin duymadığı, iç çekişleri vardır kimsenin sormadığı, kazanamadığı kavgaları, silemediği gözyaşları vardır.

- Sabah oldu. Sözü sonuna geldik mi?

- Cümlelerin sonuna gelsek, sayfanın hatta hikâyenin sonuna gelsek hiçbir şey değişmeyecek biliyorum. Yine öleceksin bir köşede sessizce. O yüzden sadece dinle Vaveyla.

Gün batır akşam olur, kuşlar yuvalarına dönüp sessizliğe bürünür. Birkaç saat önce gördüklerin görünmez olur dağların tepelerinden kervanlar geçer ay ışığı gecelerinde. Kayalar hayalet olur, ağaçları bir heybet sarar sessizliğin gürültüsünü duyarsın çın çın. Sırlarına gömülürsün bildiklerin bilmediklerin, anlattıkların anlatmadıkların, kendine sakladıkların anlatamadıkların olur. Ve bir gün bir nefes yetişir imdadına.

Başlarsın anlatmaya, bildiklerini bilmediklerini, en mahrem gizlerini... Kimi zaman o bir akan su olur, kimi zaman bir deniz kıyısı, kimi zaman bir göl kenarı, kimi zaman bir ağaç gölgesi, bir kuş cıvıltısı. Kimi zaman kaptırırsın kendini ateşin alevine, kimi zaman yağın yağmurun sesine ama hep ihtiyacın olur onun tesellisine.

- O kim?

- İçindeki okyanus.

- Hani içimde uzayıp giden bir çöl var demiştin?

- İçindeki güzü öldür. Nevbahar gelecektir. Okyanusunu keşfet, çölde ölecektir.

- Nasıl olacak bu?

- Kendinden kaçarken kendine sığınırsan kurtulursun Vaveyla.

- Bu ağır bir imtihan mıdır, acı bir hakikat mı?

- Her ikisi de. Hayat herkesi aynı sınava sokmaz. Aynı ihtişamı yaşamayanlar acıyı da aynı dozda yaşamazlar. Ağrı eşliği bir olmayanların vuslatı da bir değildir. Gözlerindeki melali silecekte, içindeki melankoliyi bitirecekte sensin. Kendini anlamayanı hiç kimse anlayamaz. Sen duymazsan içindeki çığılığı kimse duymaz. Bağıra bağıra sustuğunu kimse bilmez. Kendini bil, özünü keşfet, okyanusa dal çölünü yeşert diye yazdı. Ve bu son yazışı oldu.

O günden sonra mesaj kutusu hep öksüz kaldı. Yazan kimdi hiç bilmedi. Ve başka hiç kimse de; Bir hikâyenin bir sayfasındaki bir paragrafının bir cümlesinde geçen gitmelerin içinde on yedi yıl barındırdığını bilmedi. Ya da kaç ölüm yaşandığını. O ise boşluğa yazmaya devam etti. Ancak artık o boşluğu kendi doldurması gerektiğini biliyordu.

Güne seçen değerli edebiyat defteri hocalarıma teşekkür ederim.